
ANG DAAN, ANG BUHAY, ANG KATOTOHANAN

Ang Kuwento ng Buhay at Mga Ginawa ni Jesus
ayon kay Apostol Juan

PAUNANG SALITA

Ang Kuwento ng Buhay at mga Ginawa ni Jesus ayon kay Apostol Juan ay isang bagong salin (2022) na hinango mula sa orihinal na wikang Griego (Textus Receptus). Ang saling ito’y batay sa tagalog na ginagamit sa pang-araw-araw na buhay ng mga Pilipino sa kasalukuyang panahon.

Kung iyong mapapansin, ang nasa iyong mga kamay ay isa lamang aklat mula sa Biblia. Ang salitang biblia ay hinango sa Griego -‘biblos’ (Juan 20:30), na ang ibig sabihin ay ‘aklat’ o ‘naisulat na aklat.’ Samakatuwid ang ating Biblia o ‘Biblos’ ay binubuo ng marami at iba’t ibang ‘biblos’ o mga aklat. Ang alam nating Biblia na mamahalin, makapal at mabigat dalhin ay, sa totoo lang, isang buong aklatan o librarya nang maituturing.

Ang munting aklat na ito ay isa lamang sa apat na salaysay tungkol sa buhay ni Jesus na Tagapagligtas. Bawat isa sa apat na salaysay ng buhay ni Jesus ay may kakaibang katangian na wala sa iba. Ang ibang salaysay na tinutukoy ko ay ang mga sinulat nila Mateo, Lukas at Marcos. Si Juan, ang huling apostol ni Jesus na pumanaw, ay ang huling nagsulat ng salaysay tungkol sa buhay at mga itinuro ni Jesus na ating Diyos at Tagapagligtas. Ito’y nangyari noong taong 85 A.D. sa lungsod ng Efeso kung saan siya naglingkod noong mga panahong iyon. Ang aklat na ito ay magagamit upang makilala natin kung sino ang Tagapagligtas at Diyos nating lahat. Siya’y dumating sa lupa upang ituro sa atin ang **buhay**, ang **katotohanan** at ang **daan** patungo sa Diyos Ama.

LISTAHAN NG MGA NILALAMAN

ANG SALITA AY DIYOS	8
NAGKATAWANG TAO ANG SALITA.....	8
HINANDA NI JUAN ANG KANYANG PAGDATING.....	9
ANG BANAL NA ESPIRITU AY NANAHAN KAY JESUS	10
ANG MGA UNANG ALAGAD NI JESUS.....	10
SI ANDRES, SIMON PEDRO, FELIPE AT NATANIEL	11
UNANG HIMALA	12
ANG PAGPAPAHALAGA NI JESUS SA TEMPLO	12
KILALA NI JESUS ANG LAHAT	13
ANG PAG-HAHARI NG DIYOS	14
DAPAT KANG ISILANG MULI	14
MAGTIWALA AT SUMUNOD.....	15
PAGSIKAT NI JESUS AT PAGKALAOS NI JUAN	16
SI JESUS AT ANG SAMARITANA	16
JESUS: ANG TUBIG NA NAGBIBIGAY NG BUHAY	17
ANG TUNAY NA PAGSAMBA: SA ESPIRITU AT KATOTOHANAN.....	18
ANG MUNDO AY HANDA NA SA ANIHAN.....	19
SINABI NIYA ANG LAHAT KONG GINAWA!	19
GUMALING ANG MAY SAKIT DAHIL SA SALITA NI JESUS.....	20
PINALAKAD NI JESUS ANG 38 TAONG LUMPO.....	21
INUSIG SI JESUS DAHIL NAGPAGALING SIYA SA ARAW NG PAMAMAHINGA	22
GINAGAWA LANG NI JESUS ANG GAWAIN NG AMA.....	22
MABUBUHAY ANG MGA PATAY	23
ANG PATOTOO NI JESUS	23
BAKIT HINDI TUMANGGAP ANG ILAN KAY JESUS	24
NAGPAKAIN SI JESUS NG HUMIGIT SA 5,000 TAO GAMIT ANG 5 TINAPAY AT 2 ISDA	25
TUMANGGI SI JESUS NA GAWIN SIYANG HARI NG ISRAEL	25
NAGLAKAD SI JESUS SA GITNA NG DAGAT.....	26
ANG MALING DAHILAN NG PAGLAPIT KAY JESUS	26
HINDI ITABOY NI JESUS ANG LUMALAPIT SA KANYA.....	27
ANG AMA ANG NAGLALAPIT SA MGA TAO KAY JESUS.....	28

SI JESUS ANG PAGKAIN NG BUHAY	28
TUMIWALAG ANG MARAMING ALAGAD NI JESUS	29
WALANG TIWALA ANG MGA KAPATID NI JESUS SA KANYA	30
NAGPUNTA SI JESUS SA PISTA SA KABILA NG PANANAKOT NG MGA JUDIO	31
HINANGAAN SI JESUS DAHIL SA KANYANG TURO	31
IBINULGAR NI JESUS ANG KANILANG PAGKUKUNWARI	32
ANG KATAPANGAN NI JESUS NA MANGARAL	32
MARAMI PANG NANALIG KAY JESUS.....	32
SINUMANG NAUWUHWAY AY UMINOM SA AKIN	33
WALANG NAKAPAGSASALITA NA GAYA NIYA	34
SI JESUS AT ANG BABAING NAHULI SA PAKIKIAPID.....	34
UMUWI AT HUWAG NANG MAGKASALA	35
ANG TAMANG PAGHATOL.....	35
NAGPAHIWATIG SI JESUS NG KANYANG PAGPANAW.....	36
KASAMA NI JESUS ANG KANYANG AMA	36
KATOTOHANAN ANG MAGPAPALAYA SA INYO	37
ANG AMA NG SINUNGALING AT MAMAMATAY TAO.....	37
PAGLAPSTANGAN NG MGA TAO KAY JESUS	38
BAGO PA SI ABRAHAM, AKO NA	38
PINAGALING NI JESUS ANG LALAKING PINANGANAK NA BULAG.....	39
PANINIRA NG MGA KAAWAY NI JESUS.....	40
PANANAKOT NG MGA LIDER NG SIMBAHAN	41
NATURUAN BIGLA ANG MGA KAAWAY NI JESUS	41
ANG MGA BULAG SA PAGKAKASALA	42
ANG MABUTING PASTOR.....	42
PAGKALINGA NG MABUTING PASTOR.....	43
KILALA NG PASTOR ANG KANYANG MGA TUPA	43
NAHATI ANG MGA TAO DAHIL KAY JESUS	44
KALIGTASAN NG MGA TUPA NG DIYOS	44
AKO ANG ANAK NG DIYOS	45
SI LAZARO AY NASA MALUBHANG KALAGAYAN	45
ANG LUMALAKAD SA LIWANAG AY DI NATITITSOD	46
NAILIBING NA SI LAZARO.....	47

SINABI NI JESUS NA MULING BABANGON SI LAZARO	47
BINUHAY NI JESUS SI LAZARO	48
NAGPLANO SILA KUNG PAANO PATAYIN SI JESUS	49
HAPUNAN SA BAHAY NI LAZARO	50
SI JUDAS NA MAGNANAKAW	50
NAGDIWANG ANG BUONG BAYAN SA PAGDATING NI JESUS	51
WALANG NANGYARI SA MGA PLANO NG KAAWAY	51
MAMATAY SA SARILI UPANG MAGKA BUHAY NA PINAGPALA	52
NAGSALITA ANG AMA MULA SA LANGIT	52
LUMAKAD KAYO SA LIWANAG	52
MAY MGA TAONG MATITIGAS PA RIN ANG PUSO	53
NAIS NG DIYOS MALIGTAS ANG LAHAT NG TAO	53
PINAGSILBIHAN NI JESUS ANG MGA ALAGAD	54
HINDI LAHAT NG ALAGAD AY MALINIS	55
HALIMBAWA NI JESUS NA DAPAT SUNDIN	55
TINUKOY NI JESUS ANG MAGTATAKSIL SA KANYA	56
INILIHIM NI JESUS ANG PLANO NI JUDAS	56
MAGMAHALAN – UTOS NI JESUS SA MGA ALAGAD	57
PINALAKAS NI JESUS ANG KANILANG LOOB	57
MAGAGAWA NIYO ANG AKING MGA NAGAWA	58
HUMILING KAYO AT GAGAWIN KO	58
KANINO LUBOS NA MAGPAPAKILALA SI JESUS	59
ANG KAAGAPAY – BANAL NA ESPIRITU	59
AKO ANG PUNO, KAYO ANG MGA SANGA	60
MINAMAHAL NI JESUS ANG KANYANG MGA ALAGAD	60
AYAW SA INYO NG MUNDO	61
ANG PAG-UUSIG NA DARATING	62
PAGDATING NG KAAGAPAY – BANAL NA ESPIRITU	62
PAG-AKYAT NI JESUS SA LANGIT	63
ANG INYONG LUNGKOT AY MAUWI SA KAGALAKAN	63
HUMINGI KAYO AT KAYO’Y TATANGGAP	64
TAGUMPAY SI JESUS LABAN SA MUNDO	64
KINAUSAP NI JESUS ANG AMA	65
KAY JESUS ANG LAHAT NG SA DIYOS	65

PANALANGIN NG PAG-IINGAT	66
PANALANGIN PARA SA PAG-KAKAISA	66
PANALANGIN NA MAGHARI ANG PAG-IBIG	67
TINRAYDOR NI JUDAS SI JESUS.....	67
ININGATAN NI JESUS ANG MGA ALAGAD	67
DINAKIP SI JESUS AT DINALA KAY ANNAS.....	68
ANG LIHIM NA PAGLILITIS KAY JESUS	69
ANG PANGHIHINA NI PEDRO SA PANANALIG.....	69
GINAMIT NILA SI PILATO PARA IPAPATAY SI JESUS	69
WALANG MAKITANG KASALANAN SI PILATO.....	70
ANG KORONANG TINIK.....	71
GUSTONG PALAYAIN NI PILATO SI JESUS	71
ANG POLITIKONG WALANG PRINSIPYO.....	72
IPINAKO SA KRUS SI JESUS	72
PINAGSUGALAN ANG MAMAHALING DAMIT NI JESUS	73
PINAGKATIWALA NI JESUS KAY JUAN ANG KANYANG INA	73
PAGKAMATAY AT LIBING NI JESUS.....	74
MULING NABUHAY SI JESUS	74
NAGPAKITA SI JESUS SA UNANG PAGKAKATAON	75
ANG TAGUMPAY AT KASIYAHAN AY INYO	76
JESUS, ATING PANGINOON AT DIYOS	76
HUWAG BALIKAN ANG NAKARAAN AT SUMUNOD.....	77
WALA SILANG NAHULING ISDA	77
BINIGYAN SILA NI JESUS NG HIGIT PA SA KANILANG PANGANGAILANGAN.....	78
PAG-IBIG: ANG MOTIBASYON SA PAGLILINGKOD	78
ITUON ANG PANINGIN KAY JESUS.....	79
PERSONAL NA PANALANGIN	80
PANGWAKAS NA SALITA	80

Ang Salita ay Diyos

1 ¹ Sa umpisa ay mayroon nang Salita. At ang Salita ay kasakasama ng Diyos, at ang Salita ay Diyos. ² Ito ay kasama na ng Diyos noong una. ³ Lahat ng bagay ay nagawa sa pamamagitan Niya, at kundi sa Kanya, wala ni isang *bagay* na nagawa ang nagawa. ⁴ Nasa Kanya ang Buhay, at itong Buhay ang siyang liwanag ng sangkatauhan. ⁵ At ang liwanag ay nagniningning sa gitna ng dilim pero ang kadiliman ay hindi ito naintindihan. ⁶ May isang taong pinadala mula sa Diyos, ang pangalan niya ay Juan. ⁷ Siya ay dumating bilang saksi, para ipatotoo niya ang tungkol sa Liwanag, nang sa gayun lahat ay manampalataya sa pamamagitan niya. ⁸ Hindi siya ang Liwanag na iyon; kundi *siya'y pinadala* para magpatotoo tungkol sa Liwanag. ⁹ Ito ang tunay na Liwanag na nagbibigay liwanag sa bawat taong dumarating sa loob ng sanlibutan.

Nagkatawang Tao ang Salita

¹⁰ Siya ay nasa loob *na* ng sanlibutan, at *kahit pa* ginawa ang sanlibutan sa pamamagitan Niya, hindi rin Siya kinilala ng sanlibutan. ¹¹ Dumating Siya sa Kanyang mga personal na pag-aari, ngunit hindi nila Siya tinanggap. ¹² Pero sa lahat ng tumanggap sa Kanya - ibinigay Niya sa kanila ang kapangyarihang maging mga anak ng Diyos - *ibig sabihin ay* sa mga sumasampalataya sa pangalan Niya. ¹³ Ang kapanganakan nila ay hindi *iyong* galing sa dugo, o mula sa pagnanasa ng katawan, o mula sa kagustuhan ng lalake, kundi *iyong* nagmula sa Diyos. ¹⁴ At ang Salita ay ginawang katawan at nanirahan sa kalagitnaan namin. Nakita rin namin ang kaluwalhatian Niya, kaluwalhatian na katulad ng kaisa-isang isinilang ng Ama, punong-puno ng kagandahang loob at katotohanan.

Hinanda ni Juan ang Kanyang Pagdating

15 Nagpatotoo si Juan patungkol sa Kanya at pasigaw na sinabi, "Ito ang tinutukoy *ko* nang sabihin ko, 'Ang dumating *na* kasunod ko ay naging higit kaysa sa akin dahil Siya ay nauna sa akin." 16 At tumanggap kaming lahat mula sa kasaganahan Niya; samakatuwid, biyayang kapalit ay biyaya, 17 sapagkat ang Batas ay ibinigay sa pamamagitan ni Moises; ang kagandahang-loob at ang katotohanan ay dumating sa pamamagitan ni Jesu-Kristo. 18 Kailanma'y wala pang nakakita sa Diyos. Ang kaisa-isang isinilang na Anak na nakapatong sa dibdib ng Ama - Ito ang nagpakilala sa Kanya. 19 At ito ang testimonya ni Juan nang magpadala ang mga Judio ng mga pari at mga Levita mula sa Jerusalem para kuwestyunin siya. *Tanong nila*, "Ikaw, sino ka?" 20 At inamin niya at hindi niya ipinagkaila, kundi *talagang* sinabi niyang, "Hindi ako ang Kristo." 21 At tinanong nila siya, "Kung ganoon, Sino *ka*? Si Elias ka ba?" At sumagot siya, "Hindi ako *iyon*." *Tanong pa nila*, "Ikaw ba Ang Propeta?" At sinagot niya, "Hindi." 22 Kaya naman sinabi nila sa kanya, "Sino ka *ba talaga*? Para *naman* may maisasagot *kami* sa mga nagpadala sa amin. Anung masasabi mo tungkol sa iyong sarili?" 23 Sumagot siya, "Ako ang tinig ng sumisigaw sa gitna ng ilang, 'Ayusin niyo ang daraanan ng Panginoon!' " ayon sa sinabi ni propeta Isaias. 24 At ang mga pinadala ay galing sa mga Pariseo. 25 Kaya't tinanong nila Siya at *sinabi* nila sa Kanya, "Pero bakit ka naglulublob kung hindi *naman pala* ikaw ang Kristo, o si Elias, o Ang Propeta?" 26 Sinagot sila ni Juan *at* sinabi, "Naglulublob *nga* ako gamit ang tubig, ngunit sa kalagitnaan niyo ay *may Isang* nakatayo na hindi niyo kilala. 27 Siya iyon na kasunod kong dumarating, na Siyang mas dakila sa akin. *Ni* hindi ako karapat-dapat na magkalag sa sintas ng Kanyang sandalyas. 28 Nangyari ang mga bagay na ito sa Betabara sa kabilang dako ng Jordan kung saan naglulublob si Juan.

Ang Banal na Espiritu ay Nanahan kay Jesus

29 Sumunod na araw nakita ni Juan si Jesus na papalapit sa kanya. At sinabi niya, "Tignan niyo, ang Kordero ng Diyos na nag-aalis sa kasalanan ng mundo! 30 Siya itong tinutukoy *ko* nang sabihin ko, 'Pagkatapos ko'y *may* parating *na isang* lalake na mas dakila sa akin, dahil Siya'y dumating bago pa *sa* akin.' 31 At ako, hindi ko Siya lubos na nakikilala, pero ang dahilan kaya ako pumaritong naglulublob sa pamamagitan ng tubig ay para maihayag Siya sa Israel. 32 At nagpatotoo si Juan na nagsabing, "Nakita ko ang Espiritu na bumababa mula sa langit na parang isang kalapati at ito'y nangibabaw *at* nanatili sa Kanya. 33 At ako, hindi ko Siya *lubusang* kilala, pero ang nagpadala sa akin para maglublob sa tubig, Siya ang nagsabi sa akin, '*Kung* kanino mo makita ang Espiritung lumalapag at nananatili, Siya ang naglulublob sa Banal na Espiritu.' 34 At ako, nakita ko at nasaksihan ko na Siya nga ang Anak ng Diyos."

Ang mga Unang Alagad ni Jesus

35 Kinabukasan uli, si Juan at *ang* dalawa sa mga alagad niya ay nakatayo; 36 at *nang* makita si Jesus na naglalakad, sinabi niya *sa kanila*, "Tignan *niyo*, ang Kordero ng Diyos!" 37 At narinig siyang magsalita ng dalawang alagad, kaya't sumunod sila kay Jesus. 38 Pero nang lumingon si Jesus at nakita silang sumusunod ay sinabi Niya sa kanila, "Ano ang sadya ninyo?" At sinabi nila sa Kanya, "Rabay (kapag isinalin, ang *ibig* sabihin ay Guro), saan *po* kayo nanunuluyan?" 39 Sabi Niya sa kanila, "Halikayo, at tignan niyo." Nagpunta sila at nakita nila *kung* saan Siya tumutuloy at nanatili sila *roon* kasama Niya nang araw na iyon. At ang oras *na iyon* ay mag a-alas kwatro ng hapon.

Si Andres, Simon Pedro, Felipe at Nataniel

40 Ang isa sa dalawa na nakarinig kay Juan at sumama sa Kanya ay si Andres na kapatid ni Simon Pedro. 41 Una niyang hinanap ang kapatid niyang si Simon at sinabi niya rito, "Natagpuan namin ang Mesias!" (na ang ibig sabihin ay, 'Ang Kristo'). 42 At siya'y dinala niya papunta kay Jesus. At nang tignan siya ni Jesus ay sinabi Nito, "Ikaw si Simon na anak ni Jona. Ikaw ay tatawaging Kefas." (na ang ibig sabihin ay bato.) 43 Sumunod na araw, nagpasya si Jesus na umalis papunta ng Galilee, at nakita Niya si Felipe at sabi Niya dito, "Sumama ka sa akin." 44 At itong si Felipe ay mula sa Bethsaida, ang lungsod kung saan galing *sina* Andres at Pedro 45 Natagpuan ni Felipe si Nataniel at sinabi sa kanya, "Natagpuan namin Iyong isinulat ni Moises *na* nakapaloob sa Batas at sa mga Propeta - si Jesus na tubong Nazaret, ang lalaking anak ni Jose." 46 At sinabi ni Nataniel sa kanya, "Ano bang mabuting bagay ang pwedeng manggaling sa Nazaret?" Sabi sa kanya ni Felipe, "Halika, at tignan mo." 47 Nakita ni Jesus si Nataniel na lumalapit papunta sa Kanya at nagsalita Siya tungkol dito, "Tignan mo, isang totoong Israelita, kung saan ay walang pandaraya!" 48 Sabi sa Kanya ni Nataniel, "Paano *po* Ninyo ako nakilala?" Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, "Bago ka pa tawagin ni Felipe, nakita kita *habang* nasa ilalim ng puno ng igos." 49 Sumagot si Nataniel at sinabi sa Kanya, "Guro, Kayo *po* ang Anak ng Diyos; Kayo *po* ang Hari ng Israel." 50 Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya. "Nananalig ka ba dahil sinabi Ko sa iyong nakita kita sa ilalim ng puno ng igos? Makakakita ka *pa* ng mga mas matitinding bagay kaysa rito." 51 At sinabi *pa* Niya dito, "Totoong totoo *ang* sinasabi ko sa iyo; mula ngayon, makikita niyo ang langit na nakabukas at ang mga anghel ng Diyos na umaakyat at bumababa kung nasaan ang Anak ng Tao."

Unang Himala

2

¹ At nang ikatlong araw may kasalang ginanap sa Cana ng Galilee at ang ina ni Jesus ay naroon. ² At imbitado rin si Jesus at ang Kanyang mga alagad sa kasalan. ³ Pero nang maubos na ang katas ng ubas, sinabi ng ina ni Jesus sa Kanya, "Wala na silang inumin!" ⁴ Sinabi sa kanya ni Jesus, "Ginang, ano ang kinalaman Ko sa iyo? Ang oras Ko ay hindi pa dumarating." ⁵ Sinabi ng Kanyang ina sa mga nagsisilbi, "Gawin niyo *na lang* ano man ang sabihin Niya sa inyo." ⁶ At mayroon doong nakatabing anim na tapayang bato para sa paghuhugas ng mga Judio. Naglalaman *ito* ng dalawa o tatlong baldeng *tubig* kada isa. ⁷ Sinabi sa kanila ni Jesus, "Punuin niyo ng tubig ang mga tapayan." At nilagyan *nga* nila *ang* mga ito hanggang *sa* mapuno. ⁸ At sabi *pa* Niya sa kanila, "Sumalok kayo ngayon at dalhin niyo sa namamahala ng handaan." At dinala *nga* nila *doon*. ⁹ At nang matikman ng namamahala sa handaan ang tubig na naging katas ng ubas, (pero di niya alam kung saan ito galing pero alam ng mga nagsisilbi na sumalok ng tubig), tinawag ng namamahala sa handaan ang lalaking bagong kasal, ¹⁰ at sinabi niya rito, "Bawat tao ay hinahain muna ang magandang *klaseng* inumin at kapag nakainom na ang lahat yung mababang klase naman. *Pero* ikaw, pinahain mo *pa rin* ang magandang *klaseng* inumin hanggang ngayon!" ¹¹ Ito ang simula ng mga senyales na ginawa ni Jesus, sa Cana ng Galilee, na ipinakita Niya ang Kanyang kaluwalhatian; at ang mga alagad Niya ay nanalig sa Kanya.

Ang Pagpapahalaga ni Jesus sa Templo

¹² Pagkatapos nito ay bumaba Siya patungong Capernaum, Siya at ang Kanyang ina, at ang Kanyang mga kapatid, kasama ang mga alagad Niya. Pero nanatili sila roon ng ilang araw *lang*. ¹³ Nang papalapit na ang Paskua ng mga Judio, umakyat din si Jesus papuntang Jerusalem, ¹⁴ at natagpuan Niya sa loob ng templo ang mga nagtitinda

ng mga baka, at mga tupa, at mga kalapati, pati na ang mga tagapamalit ng pera na nakaupo. ¹⁵ At pagtapos *Niyang* gumawa ng latigong mula sa lubid, *silang* lahat ay pinagtabuyan Niya palabas ng templo, pati na ang mga tupa at ang mga baka, at tinapon Niya ang pera ng mga bankero, at tinaob Niya ang mga lamesa. ¹⁶ At sinabi Niya sa mga nagtitinda ng mga kalapati, "Tanggalin niyo ang mga iyan mula sa lugar na ito. Huwag niyong gawing palengke ang tahanan ng Ama Ko." ¹⁷ At naalala ng mga alagad Niya na naisulat ito, "Ang pagmamahal sa tahanan Mo ang nagpa-apoy sa Akin." ¹⁸ Kaya't sumagot ang mga Judio at sinabi nila sa Kanya, "Anung senyales ang maipapakita Mo sa amin yamang ginagawa Mo ang mga bagay na ito?" ¹⁹ Sumagot si Jesus at sinabi Niya sa kanila, "Gibain niyo ang templong ito, at sa loob ng tatlong araw ay itatayo Ko ito." ²⁰ Kaya't sumagot ang mga Judio. "46 na taon ang pagpapatayo ng templong ito at itatayo mo *lang* ito sa loob ng tatlong araw?" ²¹ Pero itong binabanggit Niya ay patungkol sa templo ng Kanyang katawan. ²² Kaya't nang Siya ay ibinangon mula sa mga patay, naalala ng mga alagad Niya na sinabi Niya ito sa kanila at nanampalataya sila sa Kasulatan at sa salita na sinabi ni Jesus.

Kilala ni Jesus ang Lahat

²³ Ngayon, habang Siya ay nasa Jerusalem, sa panahon ng Paskua, sa gitna ng Pista, marami ang nanampalataya sa Kanyang pangalan nang makita nila ang mga senyales na ginagawa Niya. ²⁴ Pero si Jesus mismo, hindi Niya ipinagkakatiwala ang Kanyang sarili sa kanila dahil nakikilala Niya ang lahat. ²⁵ at dahil hindi kailangan na mayroon pang magpatotoo tungkol sa tao, dahil Siya *mismo*, nalalaman Niya ang nasa kalooban ng tao.

Ang Pag-hahari ng Diyos

3

¹ Ngayon, may isang taong mula sa mga Pariseo, *ang* pangalan niya ay Nicodemo - isang mataas na opisyal ng mga Judio. ² Siya ay nagpunta kay Jesus *isang* gabi at sinabi niya dito, "Guro, alam *po* namin na Kayo ay isang mangangaral na pumarito galing sa Diyos, dahil wala *pong* kayang gumawa ng mga senyales na ito na ginagawa Niyo, maliban sa ang Diyos ay kasama Niya." ³ Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, "Totoong, totoo *ang* sasabihin Ko sa iyo, maliban sa maipanganak na muli ang sinuman, wala siyang kakayanang maranasan ang Kaharian ng Diyos." ⁴ Sinabi sa Kanya ni Nicodemo, "Paano *po* kakayanin ng *isang* tao na maisilang *pa* kung may edad na? Hindi niya kayang pumasok ng ikalawang beses sa loob ng sinapupunan ng nanay niya at mailuwal!" ⁵ Sumagot si Jesus, "Totoong, totoo ang sinasabi Ko sa iyo, maliban *sa* ang isang *tao* ay ipanganak sa tubig at sa Espiritu, hindi niya kayang pumasok sa loob ng Kaharian ng Diyos. ⁶ Ang ipinanganak mula sa laman ay laman, at ang ipinanganak mula sa Espiritu ay espiritu.

Dapat Kang Isilang Muli

⁷ Huwag kang magtaka na sinabi Ko sa iyo, na kailangan kayong ipanganak na muli. ⁸ Umiihip ang hangin saan man nito gusto, at naririnig mo ang huni nito, pero di mo alam kung saan ito nanggagaling at saan ito papunta. Ganoon din ang bawat isa na ipinanganak mula sa Espiritu." ⁹ Sumagot *si* Nicodemo at sinabi sa Kanya, "*Sa* anong paraan *po* pwedeng mangyari ang mga bagay na ito?" ¹⁰ Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, "Ikaw itong mangangaral ng Israel at hindi mo nalalaman ang mga bagay na ito?" ¹¹ Totoong, totoo ang sinasabi Ko sa iyo na ang alam namin ay sinasabi namin at nagpapatotoo kami sa mga nakita namin; pero ang patotoo namin ay hindi niyo tinatanggap. ¹² Kung nagsalita Ako sa inyo ng mga bagay sa mundo at hindi kayo makapaniwala, paano pa kayo

maniniwala kung magbanggit Ako sa inyo ng mga bagay sa langit? ¹³ At wala *pang* naka akyat papunta sa langit kung hindi sa Kanya na bumaba mula sa langit - ang Anak ng Tao na nasa loob ng langit. ¹⁴ At kung paano itinaas ni Moises ang ahas sa gitna ng ilang, gayun din naman kailangan na itaas ang Anak ng Tao, ¹⁵ para ang bawat isang nananalig sa Kanya ay hindi mapahamak kundi magkaroon ng walang hanggang Buhay. ¹⁶ Dahil sa ganitong paraan minahal ng Diyos ang sanlibutan, na nagawa Niyang ibigay ang Kanyang kaisa-isang iniluwal na Anak, para ang bawat isang nananalig sa Kanya ay hindi mapahamak, kundi magkaroon ng walang hanggang Buhay. ¹⁷ Dahil hindi ipinadala ng Diyos ang Anak Niya sa mundo para hatulang maparusahan ang mundo, kundi para maligtas ang mundo sa pamamagitan Niya.

Magtiwala at Sumunod

¹⁸ Ang nananampalataya sa Kanya ay hindi na hinahatulang maparusahan, pero ang hindi nananampalataya ay hinatulan nang maparusahan dahil hindi siya nanampalataya sa pangalan ng kaisa-isang iniluwal na Anak ng Diyos. ¹⁹ At ang hatol ay ito: na ang Liwanag ay dumating sa mundo, pero minahal ng mga tao ang kadiliman imbes na ang kaliwanagan dahil ang kanilang mga gawa ay masama. ²⁰ Dahil bawat isa na gumagawa ng masama ay namumuhi sa liwanag at hindi siya lumalapit papunta sa liwanag para hindi mapulaan ang kanyang mga gawa. ²¹ Pero ang namumuhay sa katotohanan ay lumalapit papunta sa liwanag para mahayag ang kanyang mga gawa, dahil ang mga ito ay nagawa sa tulong ng Diyos." ²² Pagkatapos nito, nagpunta si Jesus at ang mga alagad Niya sa loob ng lupain ng Judea, at doon Siya namalagi at naglublob kasama nila. ²³ At si Juan din ay naglulublob sa lugar ng Aenon malapit sa Salim, dahil ang tubig doon ay sagana. At nagpuntahan sila at nagpalublob, ²⁴ dahil hindi pa noon niligpit sa loob ng bilangguan si Juan.

Pagsikat ni Jesus at Pagkalaos ni Juan

25 Kaya't nagkaroon ng debate mula sa mga alagad ni Juan kasama *ang ilang* mga Judio tungkol sa paghuhugas. 26 At lumapit sila papunta kay Juan at sinabi sa kanya, "Rabbi, yung nakasama *po* ninyo sa kabilang ibayo ng Jordan na inyong ipinatotoo - tignan *niyo*, Siya ay naglulublob at ang lahat *po'y* nagpupunta na sa Kanya!" 27 Sumagot si Juan at sinabi niya, "Walang tao ang kayang tumanggap, wala ni isa, kung hindi ito ipagkaloob sa kanya mula sa langit. 28 Kayo mismo ang makapagpapatunay sa akin na sinabi ko, 'Hindi ako ang Kristo, subalit ako'y ipinadala *para* mauna sa Kanya.' 29 Siya ang lalaking ikinakasal na nakahawak sa babaing ikinakasal. Pero ang kaibigan ng lalaking ikinakasal na naghihintay at nakikinig sa kanya ay masayang nagdiriwang dahil sa boses ng lalaking ikinakasal. Kaya't itong kasiyahan na *nasa* akin ay nakumpleto na. 30 Kinakailangan Siyang lumago; at ako *naman* ay mawalan. 31 Ang dumating mula sa itaas ay mataas sa lahat. Ang nanggaling sa lupa ay makalupa, at galing sa lupa ang sinasabi niya. Ang dumating mula sa langit ay mataas sa lahat. 32 At ang nakita at narinig Niya, ito ang Kanyang pinatototohanan, pero walang tumatanggap sa Kanyang testimoniya. 33 Ang tumanggap sa Kanyang testimoniya ay nagpatunay na ang Diyos ay totoo. 34 Dahil ang ipinadala ng Diyos ay nagsasalita ng mga salita ng Diyos, yamang walang sukat ang Diyos magbigay ng Espiritu. 35 Minamahal ng Ama ang Anak at iniatang sa Kanyang kamay ang lahat ng bagay. 36 Ang nananalig sa Anak ay may walang hanggang Buhay, ngunit ang hindi nananalig sa Anak ay di makakaranas ng Buhay. Bukod pa rito, ang galit ng Diyos ay nananatili sa kanya.

Si Jesus at ang Samaritana

4

1 Kaya't nang malaman ng Panginoon na nabalitaan ng mga Pariseo na gumagawa at naglulublob ng mas maraming alagad si Jesus kaysa kay Juan, 2

(bagamat hindi si Jesus mismo ang naglulublob kundi ang mga alagad Niya.) ³ umalis Siya sa Judea at nagpunta uli sa loob ng Galilee, ⁴ pero *dapat* muna Siyang dumaan sa gitna ng Samaria. ⁵ Kaya't Siya'y nakarating sa lungsod ng Samaria na kung tawagin ay Sicar, malapit sa lupain na ibinigay ni Jacob kay Jose na kanyang anak. ⁶ At nandoon ang balon ni Jacob. Kaya naman, nang si Jesus ay mapagod mula sa paglalakbay, naupo Siya sa tabi ng balon. Magtatanghaliang tapat na nang oras na iyon. ⁷ May dumating na isang babaing mula sa Samaria, para mag-igib ng tubig. Sinabi sa kanya ni Jesus, "Bigyan mo *nga* Ako ng maiinom." ⁸ (Umalis kasi ang mga alagad Niya papunta sa bayan para bumili ng pagkain.)

Jesus: Ang Tubig na Nagbibigay ng Buhay

⁹ Kaya naman sabi sa Kanya ng babaing Samaritano, "Paanong nangyari na Ikaw na isang Judio ay humihingi sa akin na isang babaing Samaritana ng maiinom?" (Hindi kasi nakikisalamuha ang mga Judio sa mga Samaritano.) ¹⁰ Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, "Kung alam mo *lang* ang regalo ng Diyos at *kung* Sino ito na nagsasabi sa iyo, '*Bigyan mo nga* Ako ng maiinom, 'baka ikaw pa ang humingi sa Kanya at Siya pa ang magbigay sa iyo ng bukal ng tubig." ¹¹ Sabi sa Kanya ng babae, "Panginoon, wala *po* Kayong pansalok at ang balon ay malalim. Kaya saan *po* Ninyo kukunin iyang bukal ng tubig? ¹² Hindi Kayo mas dakila kaysa sa ama naming si Jacob na nagbigay sa amin nitong balon at mismong uminom mula rito pati na ang mga anak niya, at ang mga alagang hayop niya!" ¹³ Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, "Bawat isang umiinom galing sa tubig na ito *ay* muling mauuhaw, ¹⁴ pero ang sinumang uminom galing sa tubig na ibibigay Ko sa kanya ay hinding-hindi na mauuhaw magpakailanman. Bukod pa rito, ang tubig na ibibigay Ko sa kanya ay magiging bukal ng tubig sa kanyang kalooban na sumisirit patungo sa walang hanggang Buhay." ¹⁵ Sabi ng ginang sa Kanya, "Panginoon, ibigay Niyo *po* sa akin itong tubig na ito para di nako mauhaw ni pumunta *pa*

rito para mag-igib!" ¹⁶ Sinabi sa kanya ni Jesus, "Umuwi ka, tawagin mo ang asawa mo, at bumalik ka dito." ¹⁷ Sumagot ang ginang at sinabi, "Wala *po* akong asawa," Sinabi sa kanya ni Jesus, "Magaling ang sinabi mong, 'Wala akong asawa,' ¹⁸ dahil nagkaroon ka na ng limang asawa, at itong kinakasama mo ngayon ay hindi mo asawa. Totoo nga itong sinabi mo.

Ang Tunay na Pagsamba: Sa Espiritu at Katotohanan

¹⁹ Sinabi sa Kanya ng babae, "Panginoon, sa tingin ko *po* ay isa Kayong propeta! ²⁰ Ang mga ama namin ay sumamba sa gitna ng bundok na ito, pero kayo, sinasabi niyo na ang lugar kung saan narapat sumamba ay sa loob ng Jerusalem. ²¹ Sinabi sa kanya ni Jesus, "Maniwala ka sa Akin, Ginang, na parating na ang oras kung saan di na sa gitna ng bundok na ito ni sa loob ng Jerusalem kayo sasamba sa Ama. ²² Kayo, sumasamba kayo sa di ninyo kilala; kami, kilala namin ang sinasamba namin dahil ang kaligtasan ay galing sa mga Judio. ²³ Pero parating na ang oras, at ngayon na iyon, kung kailan ang mga totoong mananamba ay sasambahin ang Ama sa pamamagitan ng espiritu at katotohanan, dahil rin naghahanap ang Ama ng mga ganitong sasamba sa Kanya. ²⁴ Espiritu ang Diyos, at ang mga sumasamba sa Kanya ay dapat sumamba pamamagitan ng espiritu at katotohanan." ²⁵ Sinabi sa Kanya ng babae, "Alam ko na ang Mesias (na tinatawag na Kristo) ay parating. Kapag dumating na Siya, sasabihin Niya sa atin ang lahat ng bagay." ²⁶ Sinabi sa kanya ni Jesus, "Ako na Siya na nagsasalita sa iyo." ²⁷ At sa *sandaling* iyon ay dumating ang mga alagad Niya at nagtaka na nakikipag-usap Siya sa ginang. Pero walang nagsabi, "Ano *po* ba ang hinahanap Niyo?" o, "Bakit *po* Kayo nakikipag-usap sa kanya?" ²⁸ Pagkatapos, iniwan ng ginang ang lalagyan niya ng tubig, at pumunta sa loob ng lungsod sabay sinabi sa mga tao, ²⁹ "Halikayo, kilalanin niyo ang tao na nagsabi sa akin lahat ng bagay na ginawa ko, gaano man karami! Ito

na kaya ang Kristo?" ³⁰ Kaya't nagpunta sila sa labas ng lungsod at nagsilapit sa Kanya.

Ang Mundo ay Handa na sa Anihan

³¹ Pero samantala, nakikiusap sa Kanya ang mga alagad habang sinasabi, "Guro, kain na *po!*" ³² Pero sinabi Niya sa kanila, "May pagkain Akong kinain na hindi niyo alam." ³³ Kaya't nagsalita ang mga alagad sa isa't isa, "Wala *namang* nagdala sa Kanya ng makakain?" ³⁴ Sinabi sa kanila ni Jesus, "Ang Aking pagkain ay ang gawin Ko ang kagustuhan ng nagpadala sa Akin at tapusin ang Kanyang trabaho." ³⁵ Di *ba* sinasabi niyo na, "May apat na buwan pa at darating na ang anihan." Sinasabi ko sa inyo, tumingin kayo sa malayo at pagmasdan ang mga bukid, dahil hinog na ang mga ito para sa anihan. ³⁶ At ang umaani ay tumatanggap ng gantimpala at nagtitipon ng bunga patungo sa walang hanggang Buhay, at para ang nagtatanim at ang umaani ay magkasamang magdiwang. ³⁷ Dahil dito ang isang kasabihang ito ay totoo na, 'Iba ang nagtatanim at iba *naman* ang gumagapas.' ³⁸ Pinadala Ko kayo para anihin ang hindi ninyo pinagpaguran. Iba ang nagpagod at kayo ay nakisali sa paghihirap nila."

Sinabi Niya ang Lahat Kong Ginawa!

³⁹ At marami sa mga Samaritano mula sa lungsod na iyon ang nanampalataya sa Kanya dahil sa salita ng babaing nagpatotoo na, "Sinabi Niya sa akin lahat ng bagay na ginawa ko, gaano man karami!" ⁴⁰ Kaya nang maglapitan sa Kanya ang mga Samaritano, nakiusap silang manatili *muna* Siya kasama nila, at nanatili *nga* Siya roon ng dalawang araw. ⁴¹ At mas marami *pa* ang nanampalataya dahil sa mga salita Niya, ⁴² At bukod pa rito sinabi nila sa babae na, "Hindi *lang* kami naniniwala sa pamamagitan ng kuwento mo; dahil kami mismo ay nakarinig at alam na namin na ito na nga ang totoong Tagapagligtas ng *buong* mundo, ang Kristo.

Gumaling ang May Sakit Dahil sa Salita ni Jesus

⁴³ Pero pagkatapos ng dalawang araw ay umalis na Siya roon at nagpunta papasok ng Galilee. ⁴⁴ Dahil si Jesus mismo ay nagpatotoo na ang isang propeta ay walang karangalang *tinatanggap* sa loob ng kanyang sariling kinalakihang bayan. ⁴⁵ Kaya't nang dumating Siya sa loob ng Galilee, pinaunlakan Siya ng mga Galilenyo na nakakita sa lahat ng Kanyang ginawa sa Jerusalem sa kalagitnaan ng pista. Nagpunta rin kasi sila sa pista. ⁴⁶ Kaya't muling nagpunta si Jesus papasok sa Cana ng Galilee kung saan ginawa Niyang katas ng ubas ang tubig. At doo'y may isang opisyal ng palasyo na ang lalaking anak *na* nasa Capernaum ay may karamdaman. ⁴⁷ Nang marinig niya na si Jesus ay parating mula sa Judea papunta sa Galilee, nagpunta ito sa Kanya at nakiusap na Siya'y bumaba at pagalingin ang kanyang anak na lalake dahil sa malapit na itong mamatay. ⁴⁸ Kaya't sinabi ni Jesus sa kanya, "Kung hindi kayo makakita ng mga senyales at kamangha-manghang gawa, hindang-hindi *talaga* kayo mananampalataya." ⁴⁹ Sinabi sa Kanya ng opisyal, "Panginoon, bumaba na *po* Kayo bago *pa* mamatay ang anak ko!" ⁵⁰ Sinabi sa kanya ni Jesus, "Umuwi ka *na*. Buhay na ang anak mo." At nanalig ang taong *ito* sa salita na sinabi sa kanya ni Jesus at umalis. ⁵¹ Pero habang pababa na siya, sinalubong siya ng mga alipin niya *para* ibalita at sabihing, "Buhay na *po* ang anak niyo!" ⁵² Kaya't inalam niya mula sa kanila sa kung anung oras bumuti ang kalagayan nito, at sinabi nila sa kanya na, "Nawala *po* ang lagnat niya kahapon ng ala una." ⁵³ Kaya't natukoy ng ama na iyon nga ang oras kung kailan sinabi sa kanya ni Jesus na, "Buhay na ang anak mo." At nanampalataya siya at ang kanyang buong pamilya. ⁵⁴ Ito ang pangalawang ulit na senyales na ginawa ni Jesus pagkagaling mula sa Judea papunta ng Galilee.

Pinalakad ni Jesus ang 38 taong Lumpo

5 ¹ Pagkatapos ng mga ito ay mayroong pista ang mga Judio, at umakyat si Jesus sa Jerusalem. ² Ngayon, may isang paliguan sa loob ng Jerusalem malapit sa pasukan ng mga Tupa, na kung tawagin sa Hebreo ay Betesda. Mayroon itong limang posteng may bubungan. ³ Sa loob ng mga ito ay nakaratay ang napakaraming taong may kapansanan, mga bulag, mga pilay *at* mga lumpo na naghihintay sa paggalaw ng tubig, ⁴ dahil *may* anghel na bumababa sa loob ng paliguan ayon sa tinakdang panahon at ginagalaw ang tubig; kaya naman, ang maunang lumusong matapos ang paggalaw ng tubig ay gumagaling sa anumang karamdamang taglay nito. ⁵ At may isang tao doon *na* 38 taon nang may dinadalang karamdaman. ⁶ Nang makita siya ni Jesus na nakaratay at nalaman na matagal na panahon na siyang nasa ganitong *kalagayan*, sinabi Niya rito, "Gusto mo bang gumaling?" ⁷ Sinagot Siya ng *may* kapansanan, "Ginoo, wala *po* akong katulong na maglagay sa akin papunta sa gitna nitong paliguan, kapag ginalaw na *po* ang tubig. Pero papalapit *palang* ako ay may iba *nang* nauuna sa aking bumaba." ⁸ Sinabi ni Jesus sa kanya, "Bumangon ka; buhatin mo ang banig mo at maglakad ka." ⁹ At biglang gumaling itong mama; kasunod ay binuhat ang banig niya at naglakad. Pero ang araw na iyon ay Araw ng Pamamahinga, ¹⁰ kaya't sinabi ng mga Judio sa *taong* pinagaling, "Araw ng Pamamahinga ngayon di ba? Bawal kang magbitbit ng banig!" ¹¹ Sinagot niya sila, "Ang nagpagaling *po* sa akin, Siya ang nagsabi sa aking, 'Buhatin mo ang banig mo at maglakad ka. '12 Kaya't tinanong nila siya, "Sino ba ang tao na nagsabi sa iyo, 'Buhatin mo ang banig mo at maglakad ka? '13 Pero hindi nakilala ng pinagaling kung sino iyon, dahil *mabilis na* nakapuslit si Jesus sa gitna ng makapal na tao sa lugar na iyon.

Inusig si Jesus Dahil Nagpagaling Siya sa Araw ng Pamamahinga

¹⁴ Pagkatapos nito, natagpuan siya ni Jesus sa loob ng templo at sinabi sa kanya, "Kita mo, magaling ka na. Tumigil ka na sa pagkakasala para wala nang mangyari pang mas masama sa iyo." ¹⁵ Umalis ang lalaki at sinabi niya sa mga Judio na si Jesus ang Siyang nagpagaling sa kanya. ¹⁶ At dahil dito, inuusig si Jesus ng mga Judio at naghahanap sila ng paraan na patayin Siya, dahil ginagawa Niya ang mga bagay na ito sa Araw ng Pamamahinga. ¹⁷ Pero sumagot si Jesus sa kanila, "Ang Ama Ko ay kumikilos hanggang ngayon, kaya Ako rin ay kumilos." ¹⁸ Kaya naman, dahil dito lalong tumindi *ang* hangarin ng mga Judio na patayin Siya; dahil hindi lang Siya lumalabag sa Araw ng Pamamahinga, kundi ay tinatawag pa Niyang sariling Ama Niya ang Diyos - ginagawa *Niyang* kapantay ang sarili Niya sa Diyos.

Ginagawa lang ni Jesus ang Gawain ng Ama

¹⁹ Kaya't sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, "Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo, walang kayang gawin ang Anak na galing sa Kanyang sarili. Wala, maliban sa may makita Siyang ginagawa ang Ama, dahil anuman ang ginagawa Niya, ang mga ito ay parehas ding ginagawa ng Anak. ²⁰ Dahil mahal ng Ama ang Anak, at ipinapakita sa Kanya ang lahat ng Kanyang ginagawa, at higit pa sa mga ito ang ipapakita Niya sa Kanya na mga gawain para kayo ay mamangha. ²¹ Dahil kung paano ang Ama ay nagbabangon at nagbibigay buhay sa mga patay, gayon din *naman* ang Anak ay nagbibigay-buhay sa sinumang maibigan Niya. ²² Hindi na kasi humahatol kanino man ang Ama, kundi ipinagkatiwala na Niya ang lahat ng paghahatol sa Anak, ²³ upang ang lahat ay igalang ang Anak kung paano nila ginagalang ang Ama. Ang hindi gumagalang sa Anak ay hindi gumagalang sa Ama na nagpadala sa Kanya.

Mabubuhay ang mga Patay

24 Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo na ang nakikinig sa salita Ko, at nananalig sa nagpadala sa Akin ay may walang hanggang Buhay, at hindi na siya haharap sa kahatulan kundi nakatawid na siya mula sa kamatayan patungo sa Buhay. 25 Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo na dumarating na ang oras at ngayon na iyon, na ang mga patay ay makakarinig ng boses ng Anak ng Diyos at ang mga nakinig ay mabubuhay. 26 Dahil kung paano ang Ama ay may taglay na Buhay sa Kanyang sarili, gayon din *naman* ipinagkaloob Niya sa Anak na magtaglay ng Buhay sa Kanyang sarili, 27 at ibinigay din sa Kanya ang kapangyarihang magbitaw ng hatol dahil Siya ang Anak ng Tao. 28 Huwag kayong mamangha *sa bagay* na ito dahil darating ang oras kung saan lahat ng mga nasa loob ng mga libingan ay maririnig ang Kanyang boses 29 at magsisilabasan - ang mga gumawa ng mabuti ay babangon patungo sa Buhay, at ang mga gumawa ng masama ay babangon patungo sa kaparusahan.

Ang Patotoo ni Jesus

30 Wala Akong kakayahang gumawa mula sa Aking sarili. Wala. Humahatol Ako ayon sa Aking naririnig, at ang paghatol Kong ito ay matuwid, dahil hindi Ko hangad na gawin ang siyang kagustuhan Ko, kundi ang kagustuhan ng Ama *na* nagpadala *sa* Akin. 31 Kung Ako'y nagpapatotoo patungkol sa Aking sarili, ang testimonya Ko ay hindi totoo. 32 May isa pa na nagpapatotoo patungkol sa Akin at alam ko na ang testimonya na inilalahad niya patungkol sa Akin ay totoo. 33 Nagpadala kayo *ng mga mensahero* kay Juan at inilahad niya ang katotohanan. 34 Pero hindi sa tumatanggap Ako ng testimonya galing sa tao, kundi sinasabi Ko ang mga bagay na ito para kayo ay maligtas. 35 Siya itong nag-aapoy at nagliliwanag na lampara. At nagustuhan niyo sa *maigsing* panahon na magdiwang gamit ang kanyang liwanag.

Bakit Hindi Tumanggap ang Ilan kay Jesus

36 Pero may patotoo Ako na mas matindi pa kay Juan. Dahil ang mga gawain na ibinigay sa Akin ng Ama para tapusin, ang mga gawain na ginagawa Ko, ito ang mga nagpapatotoo patungkol sa Akin na ipinadala Ako ng Ama. 37 At ang Ama na nagpadala sa Akin ang mismong nagpatotoo patungkol sa Akin. Hindi niyo *pa* narinig ang Kanyang boses ni minsan, o nakita ang Kanyang itsura, 38 pero ang salita Niya ay hindi nananatili sa kalooban niyo, dahil hindi kayo nananalig sa Kanya na ipinadala Niya. 39 Pag-aralan niyo ng maigi ang mga Kasulatan, dahil sa palagay niyo sa pamamagitan nila ay mayroon kayong walang hanggang Buhay. Pero sila *pa* ang mga nagpapatotoo patungkol sa Akin, 40 bukod pa diyan, wala kayong planong lumapit sa Akin para magkaroon kayo ng Buhay. 41 Hindi Ko tinatanggap ang karangalan na nanggagaling sa tao. 42 Ngunit kilala Ko kayo, na wala sa inyong mga sarili ang pag-ibig ng Diyos. 43 Naparito ako gamit ang pangalan ng Ama Ko pero hindi niyo Ako tinatanggap; kung may isang darating gamit ang kanyang sariling pangalan, siya ay tatanggapin niyo! 44 Paano niyo kakayaning manampalataya, *kung* kayo'y tumatanggap ng parangal mula sa isa't isa, at hindi niyo sinisikap na makamit ang karangalan na nagmumula sa nag-iisang Diyos? 45 Huwag niyong isipin na aakusahan Ko kayo sa harapan ng Ama. May isang nag-aakusa sa inyo, si Moises, kung saan kayo nagtiwala. 46 Dahil kung nananalig kayo kay Moises, dapat sana ay nananalig *rin* kayo sa Akin, dahil patungkol sa Akin ang isinulat niya. 47 Pero kung hindi kayo nananalig sa kanyang mga sinulat, paano kayo mananalig sa Aking mga salita?"

Nagpakain si Jesus ng humigit sa 5,000 tao gamit ang 5 tinapay at 2 isda

6 ¹ Pagkatapos ng mga bagay na ito, nagpunta si Jesus sa kabilang ibayo ng karagatan ng Galilee (*o Dagat* ng Tiberias), ² at nagsusunuran sa Kanya ang napakaraming tao dahil nakikita nila ang Kanyang mga senyales na ginagawa Niya sa mga may sakit. ³ At umakyat si Jesus papunta ng bundok at doon Siya naupo kasama ng mga alagad Niya. ⁴ Ngayon ay nalalapit *na* ang Pista ng Paskua ng mga Judio. ⁵ Kaya't nang mapatingin si Jesus sa malayo at nakita na napakaraming tao ang papalapit sa Kanya, sinabi Niya sa harap ni Felipe, "Saan tayo bibili ng mga tinapay para makakain ang mga ito?" ⁶ Pero sinabi Niya ito para *lang* subukin siya dahil alam *na* Niya ang dapat Niyang gawin. ⁷ Sinagot Siya ni Felipe, "200 denaryong *halaga* ng mga tinapay ay di kakasya sa kanila para ang bawat isa sa kanila ay makatanggap *man lang* ng isang kapinggot!" ⁸ Ang isa sa mga alagad Niya, si Andres na kapatid ni Simon Pedro, ay sinabi sa Kanya, ⁹ May isang binatilyo dito na may limang sebadang pandesal at dalawang maliliit na isda, pero paano *pagkakasyahin* ang mga ito para sa ganito karami? ¹⁰ Pero sinabi ni Jesus, "Sikapin ninyong paupuin ang mga tao." Ngayon, maraming damong nakapalibot sa lugar, kaya't naupo sila. Ang bilang ng mga kalalakihan ay aabot sa limang libo.

Tumanggi si Jesus na Gawin Siyang Hari ng Israel

¹¹ Kaya't kinuha ni Jesus ang mga tinapay at pagkatapos magpasalamat, ipinamahagi sa mga alagad, at ang mga alagad sa mga nakaupo. Ganoon din ang ginawa sa mga isda, hangga't gusto nila. ¹² At nang mabusog na sila, sinabi Niya sa mga alagad Niya, "Tipunin niyo ang mga pira-pirasong natira para walang masayang." ¹³ Tinipon nga nila at nakapuno sila ng 12 bayong ng mga pinagpira-pirasong bahagi mula sa limang tinapay na sebada, na tira ng mga

nakakain. ¹⁴ Kaya't nang makita ng mga tao ang senyales na ginawa ni Jesus, ay sinabi nila, "Ito na ang totoong Propeta na pumarito sa daigdig." ¹⁵ Kaya't nang malaman ni Jesus na balak nilang lumapit at pilitin Siyang kunin para gawin nila Siyang hari, mag-isa Siyang umalis muli papunta sa bundok.

Naglakad si Jesus sa Gitna ng Dagat

¹⁶ Pero sa pagsapit ng gabi, bumaba ang mga alagad Niya papunta sa dagat. ¹⁷ At pagkasakay sa loob ng bangka, sila'y naglayag sa kabilang ibayo ng dagat papuntang Capernaum. Pero naging madilim na at hindi pa nakabalik sa kanila si Jesus. ¹⁸ At maligalig ang dagat dahil sa pag-hip ng malakas na hangin. ¹⁹ Kaya't nang makapagsagwan ng halos tatlo hanggang tatlo't kalahating milya, nakita nila si Jesus na naglalakad sa ibabaw ng dagat at malapit nang dumating sa bangka; kaya't kinilabutan sila. ²⁰ Pero sinasabi Niya sa kanila, "Ako ito; huwag kayong matakot." ²¹ Kaya't pumayag sila na tanggapin Siya sa loob ng bangka, at bigla na lang lumitaw ang bangka sa tapat ng lupain kung saan sila papunta.

Ang Maling Dahilan ng Paglapit kay Jesus

²² Sumunod na araw, nang makita ng mga tao na nakatayo sa kabilang *pampang* ng dagat na wala nang ibang maliit na bangka roon maliban sa isa na siyang sinakyan ng mga alagad Niya, dahil hindi rin sumama si Jesus sa mga alagad Niya sa loob ng maliit na bangka, kundi ay sila-sila lang na mga alagad Niya ang umalis, ²³ (Pero may ibang nagdatingang maliliit na bangka mula sa Tiberias malapit sa lugar kung saan sila kumain ng tinapay matapos ipagpasalamat ng Panginoon.) ²⁴ Kaya't nang makita ng mga tao na wala *na* si Jesus doon pati ang mga alagad Niya, sumakay na rin sila sa loob ng mga bangka at nagpunta sa Capernaum para hanapin si Jesus. ²⁵ At nang matagpuan Siya sa kabilang ibayo ng dagat, sinabi nila sa Kanya, "Guro,

kailan pa *po* kayo dumating dito?" ²⁶ Sinagot sila ni Jesus at sinabi, "Totoong-totoo ang sinasabi ko sa inyo, hinahanap niyo Ako di dahil nakita niyo ang mga senyales, kundi dahil nakakain kayo mula sa mga tinapay at nabusog. ²⁷ Huwag kayong kumayod para sa pagkain na nasisira kundi para sa pagkain na tumatagal hanggang sa Buhay na walang hanggan na ibibigay sa inyo ng Anak ng Tao, dahil ang Amang Diyos ang nagtatak sa Kanya. ²⁸ Kaya't sinabi nila sa Kanya, "Ano *naman po* ang gagawin namin para magawa namin ang mga gawain ng Diyos?" ²⁹ Sumagot si Jesus at sinabi Niya sa kanila, "Ang gawain ng Diyos ay ito: na kayo ay manalig sa Kanya na ipinadala Niya." ³⁰ Kaya't sinabi nila sa Kanya, "Ano namang senyales ang gagawin Mo para makita namin at manalig kami sa Iyo? Ano *ba* ang ginagawa Mo? ³¹ Ang aming mga ama ay kumain ng manna sa gitna ng ilang gaya ng naisulat, 'Ibinigay Niya sa kanila ang tinapay mula sa langit para kainin.' ³² Kaya't sinabi ni Jesus sa kanila, "Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo, hindi si Moises ang nagbigay sa inyo ng tinapay na mula sa langit, kundi ang Ama Ko ang nagbibigay sa inyo ng totoong tinapay mula sa langit. ³³ Dahil ang tinapay ng Diyos ay ang bumaba mula sa langit at nagbibigay ng Buhay sa mundo." ³⁴ Kaya't sinabi nila sa Kanya, "Panginoon, lagi Niyo *po* sa aming ibigay ang tinapay na ito." ³⁵ At sinabi ni Jesus sa kanila, "Ako ang tinapay ng Buhay. Ang lumalapit sa Akin ay hinding-hindi magugutom, at ang nananalig sa Akin ay hinding-hindi kailanman mauuhaw.

Hindi itataboy ni Jesus ang lumalapit sa Kanya

³⁶ Pero sinabi Ko na sa inyo na nakita niyo rin Ako, pero di kayo nanalig. ³⁷ Lahat ng binibigay sa Akin ng Ama ay lalapit sa Akin, at ang lumalapit sa Akin ay hinding-hindi Ko itataboy palabas. ³⁸ Dahil bumaba Ako mula sa langit di para gawin ang Aking sariling kagustuhan, kundi ang kagustuhan ng nagpadala sa Akin. ³⁹ At ang kagustuhan ng Ama na nagpadala sa Akin ay ito: na hindi Ko mawala ang alinman sa lahat ng ibinigay Niya sa Akin, sa halip ay

ibabangon Ko siya sa gitna ng huling araw. ⁴⁰ Ito pa ang kagustuhan ng nagpadala sa Akin: na ang lahat ng tumitingin sa Anak, at nananalig sa Kanya ay magkaroon ng walang hanggang Buhay, at ibabangon Ko siya sa huling araw." ⁴¹ Kaya't nagbulung-bulungan ang mga Judio patungkol sa Kanya dahil sinabi Niya, "Ako ang tinapay na bumaba mula sa langit."

Ang Ama ang Naglalapit sa mga Tao kay Jesus

⁴² Sinasabi pa nila, "Hindi *ba* ito yung Jesus na lalaking anak ni Jose, na ang ama at ang ina ay kilala natin? Kaya't paano Niya sasabihin na, 'Bumaba Ako mula sa langit?'" ⁴³ Kaya't sumagot si Jesus at sinabi Niya sa kanila. "Huwag *na* kayong magbulung-bulungan sa isa't isa. ⁴⁴ Walang kayang lumapit sa Akin kung di ang Ama na nagpadala sa Akin ang magdala sa kanya, at ibabangon Ko siya sa huling araw. ⁴⁵ Nakasulat sa loob ng mga Propeta: 'At lahat sila ay tuturuan ng Diyos.' Kaya't lahat ng nakapakinig mula sa Ama at natuto ay lumalapit sa Akin. ⁴⁶ Di dahil mayroon nang nakakita sa Ama; sa halip, ang nagmula sa Diyos - Siya ang nakakita sa Ama. ⁴⁷ Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo, ang nananalig sa Akin ay may Buhay na walang hanggang.

Si Jesus ang Pagkain ng Buhay

⁴⁸ Ako ang tinapay ng Buhay. ⁴⁹ Ang mga ama niyo ay kumain ng manna sa gitna ng ilang at namatay. ⁵⁰ Ang tinapay na bumaba mula sa langit ay ito, na *pwedeng* kumain mula rito ang sinuman at hindi na mamatay. ⁵¹ Ako ang tinapay na buhay na bumaba mula sa langit. Kung sinuman ang kumain mula sa tinapay na ito, mabubuhay siya magpakailanman. At ang tinapay din na ibibigay Ko ay ang laman Ko, na siya Kong ibibigay para sa Buhay ng mundo. ⁵² Kaya't ang mga Judio ay nagtalu-talo sa isa't isa habang sinasabi, "Paano Niya kakayaning ibigay sa atin ang

laman Niya para makain?" ⁵³ Kaya't sinabi sa kanila ni Jesus, "Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo, maliban sa kainin niyo ang laman ng Anak ng Tao at inumin niyo ang dugo Niya, wala kayong Buhay sa inyong mga sarili. ⁵⁴ Ang kumakain ng laman Ko at umiinom ng dugo Ko ay may Buhay na walang hanggan, at ibabangon Ko siya sa huling araw. ⁵⁵ Dahil ang laman Ko ay tunay na pagkain at ang dugo Ko ay tunay na inumin. ⁵⁶ Ang kumakain ng Aking laman at umiinom ng aking dugo ay nananatili sa Akin at Ako *naman* sa kanya. ⁵⁷ Kung paanong pinadala Ako ng Amang buhay, at Ako'y nabubuhay dahil sa Ama: gayun din ang kumakain sa Akin, siya rin ay mabubuhay dahil sa Akin. ⁵⁸ Ito ang tinapay na bumaba mula sa langit. Hindi katulad sa kinain na manna ng inyong mga ninuno at sila ay nangamatay. Ang kumakain ng tinapay na ito ay mabubuhay magpakailanman." ⁵⁹ Sinabi Niya ang mga ito sa loob ng simbahan habang nagtuturo sa Capernaum.

Tumiwalag ang Maraming Alagad ni Jesus

⁶⁰ Kaya't marami sa Kanyang mga alagad, matapos mapakinggan *ito*, ay nagsabing, "Ang hirap naman ng katuruan na ito! Sino ang kayang makapakinig nito?" ⁶¹ Pero nang malaman ni Jesus sa Kanyang kalooban na nagbubulong-bulungan patungkol dito ang mga alagad Niya, sinabi Niya sa kanila, "Natisod ba kayo nito? ⁶² Paano ngayon kung makita niyo ang Anak ng Tao na bumalik kung nasaan Siya noong una? ⁶³ Ang Espiritu ang Siyang bumubuhay; walang maitutulong ang laman. Wala. Ang mga salita na sinasabi Ko sa inyo: ito ay Espiritu at ito ay Buhay, ⁶⁴ pero may mga ilan sa inyo na hindi nananalig." Kilala kasi ni Jesus sa simula *pa lang kung* sino sa kanila ang hindi nananalig at *kung* sino ang magiging traydor sa Kanya. ⁶⁵ Sinabi pa Niya, "Dahil dito ay sinabi Ko sa inyo na walang kayang lumapit sa Akin kung hindi ito ipagkaloob sa kanya mula sa Ama Ko." ⁶⁶ Magmula noon marami sa mga alagad Niya ang umalis pabalik at di na lumakad kasama Niya. ⁶⁷ Kaya't sinabi ni Jesus sa labindalawa, "Hindi niyo rin

bang gustong umalis?" ⁶⁸ Kaya't sinagot Siya ni Simon Pedro, "Panginoon, kanino *pa po* kami pupunta? Nasa Inyo ang mga salita ng Buhay na walang hanggan?" ⁶⁹ Kumbinsido na rin kami at nalaman na namin na Kayo *po* ang Kristo, ang Anak ng Diyos na buhay." ⁷⁰ Sinagot sila ni Jesus, "Hindi ba't pinili Ko kayong labindalawa? Pero ang isa sa inyo ay isang demonyo." ⁷¹ Pero ang Kanyang tinutukoy ay si Judas Iscariote *na anak* ni Simon na isa sa labindalawa, dahil ang isang ito ay nag-iisip na na ipagkanulo Siya.

Walang Tiwala Ang Mga Kapatid ni Jesus sa Kanya

7 ¹ At pagkatapos ng mga bagay na ito, namuhay na si Jesus sa loob ng Galilee dahil di Niya gustong dumaan pa sa loob ng Judea. Pinagaplanuhan na kasi Siyang patayin ng mga Judio. ² Pero nang papalapit na ang Pista ng Tolda ng mga Judio, ³ sinabi naman sa Kanya ng mga kapatid Niya, "Umalis ka na rito at pumunta sa loob ng Judea para makita rin ng mga alagad Mo ang mga gawain na ginagawa Mo, ⁴ dahil walang ginagawa ang sinuman nang palihim at naghahangad na maging sikat ang sarili. Kung ginagawa Mo ang mga bagay na ito, ipakita Mo ang sarili Mo sa buong mundo." ⁵ Maging ang mga kapatid Niya ay hindi nananalig sa Kanya. ⁶ Kaya't sinabi sa kanila ni Jesus, "Hindi pa dumating ang oras *na para* sa Akin, pero laging nakahanda ang oras para sa inyo. ⁷ Hindi kayang magalit ng mundo sa inyo, pero galit ito sa Akin dahil nagpapatotoo Ako patungkol dito, na masasama ang mga gawain nito. ⁸ Kayo, umakyat kayo papunta sa Pistang ito. Hindi pa Ako aakyat papunta sa Pistang ito dahil hindi pa dumating ang tamang panahon para sa Akin." ⁹ Pero matapos sabihin sa kanila ang mga ito, nanatili pa Siya sa loob ng Galilee.

Nagpunta si Jesus sa Pista sa Kabila ng Pananakot ng mga Judio

10 Pero pagka akyat ng mga kapatid Niya, umakyat na rin Siya papunta sa Pista, hindi hayagan, kundi palihim. 11 Ngayon naman, ang mga Judio ay hinahanap Siya habang nagaganap ang Pista at sinasabi nila, "Nasaan na Siya?" 12 At maraming lihim na pagtatalo-talo patungkol sa Kanya ang nangyayari sa gitna ng mga nagkatipong tao. Ang ilan ay nagsasabi na, "Mabuti Siya." Pero ang iba naman ay nagsabi, "Hindi, sa halip ay nilililang Niya ang mga tao!" 13 Sa kabila nito ay walang hayagang nagsasalita patungkol sa Kanya dahil sa takot sa mga Judio.

Hinangaan si Jesus Dahil sa Kanyang Turo

14 Pero ngayon, nang kalagitnaan na ng Pista, ay umakyat na si Jesus papasok sa templo at nagturo. 15 At namamangha ang mga Judio habang sinasabing, "Sa anung paraan nito naunawaan ang mga kasulatan *kung* hindi *naman* Siya nakapag-aral?" 16 Sinagot sila ni Jesus at sinabing, "Ang Aking katuruan ay hindi sa Akin, kundi sa *Kanya* na nagpadala sa Akin. 17 Kung sinuman ay gustong gawin ang Kanyang kalooban, malalaman niya ang patungkol sa katuruan kung ito ay mula sa Diyos o *kung* Ako *lamang* ay nagsasalita mula sa Aking sarili. 18 Ang nagsasalita galing sa kanyang sarili ay naghahangad ng pansariling karangalan, pero ang naghahangad ng karangalan ng nagpadala sa kanya, siya ay totoo; at walang mali sa kanya. 19 Diba't ibinigay ni Moises sa inyo ang Batas? Pero wala ni isa sa inyong tumutupad sa Batas. Bakit niyo Ako gustong patayin?" 20 Sumagot ang mga tao at sinabi, "Mayroon Kang demonyo. Sino ang gustong pumatay sa Iyo?"

Ibinulgar ni Jesus ang Kanilang Pagkukunwari

21 Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, "Gumawa Ako ng isang himala at kayong lahat ay namangha. 22 Ibinigay sa inyo ang pagtutuli sa pamamagitan nitong si Moises," (di talaga galing ito kay Moises kundi galing sa mga *naunang* ama), "Ngayon, nagtutuli kayo ng tao sa araw ng Pamamahinga. 23 Kung tumatanggap ng pagtutuli ang isang tao sa araw ng Pamamahinga para hindi malabag ang Batas ni Moises, galit ba kayo sa Akin dahil pinagaling Ko ng lubusan ang isang tao sa araw ng Pamamahinga? 24 Huwag kayong humusga ng ayon *lang* sa nakikita, kundi humusga kayo *ayon* sa makatuwirang paghatol."

Ang Katapangan ni Jesus na Mangaral

25 Kaya't ilan sa mga taga Jerusalem ay nagsabi, "Hindi ba't ito yung gusto nilang patayin? 26 Pero tignan *niyo*, malaya *pa rin* Siyang nakakapagsalita at wala silang sinasabing anuman sa Kanya! Totoo *bang* alam na ng mga namumuno na ito *na* talaga ang Kristo? 27 Pero alam *naman* natin *kung* saan nagmula itong *taong* ito; at kapag dumating na ang Kristo, walang nakakaalam *kung* saan Siya nagmula." 28 Kaya't sumigaw si Jesus habang nagtuturo sa loob ng templo at sinabing, "At talaga bang kilala niyo Ako, at alam niyo *kung* saan Ako nanggaling? Sa kabilang banda, hindi ako pumarito dahil sa Aking sarili, sa halip, totoo Siya na nagpadala sa Akin na hindi niyo *naman* kilala, 29 pero kilala Ko Siya dahil sa Kanya Ako nanggaling at Siya ang nagpadala sa Akin."

Marami pang Nanalig kay Jesus

30 Kaya't naghanap sila ng paraan para hulihin Siya, pero walang umaresto sa Kanya dahil hindi pa dumating ang oras Niya. 31 Gayun pa man, maraming mula sa mga nagkatipong tao ang nanalig sa Kanya. Sinabi pa nila na, "Kapag dumating kaya ang Kristo, makakagawa *ba* Siya ng

mas marami *pang* mga senyales kaysa sa mga ito na ginawa Niya?" ³² Narinig ng mga Pariseo na pinag-uusapan ng mga tao ang mga bagay na ito patungkol sa Kanya, kaya nagpadala ang mga Pariseo at ang mga pinunong pari ng mga gwardia para hulihin Siya. ³³ Kaya naman sinabi sa kanila ni Jesus, "Sandaling panahon na *lamang* niyo Ako makakasama at aalis na Ako papunta sa nagpadala sa Akin. ³⁴ Hahanapin niyo Ako, pero hindi niyo *Ako* matatagpuan; at hindi niyo kakayaning pumunta sa lugar kung saan Ako nandoon." ³⁵ Kaya naman nagtanungan ang mga Judio sa isa't isa, "Saan naman Niya balak pumunta para hindi natin Siya matagpuan? Hindi *kaya* Niya balak umalis papunta sa mga kababayan *nating* nagkalat *sa lupain* ng mga Griego at magturo sa mga Griego? ³⁶ Anung ibig Niyang sabihin sa salitang ito na sinabi Niya, 'Hahanapin niyo Ako, pero hindi niyo *Ako* matatagpuan,' at 'hindi niyo kakayaning pumunta sa lugar kung saan Ako nandoon? "

Sinumang Nauuhaw ay Uminom sa Akin

³⁷ Ngayon, pagdating ng pinakahuling araw, ang pinakamahalaga sa Pista, tumayo si Jesus at sumigaw habang sinasabing, "Kung sinuman ang nauuhaw, lumapit siya sa akin at uminom! ³⁸ Ang nananalig sa Akin ayon sa sinabi sa Biblia, mula sa kaibuturan niya ay dadaloy ang mga ilog ng tubig na buhay." ³⁹ Pero ito ay sinabi Niya patungkol sa Espiritu na malapit nang tanggapin ng mga nananalig sa Kanya. Wala pa kasi rito ang Banal na Espiritu, dahil si Jesus ay hindi pa naparangalan. ⁴⁰ Kaya't nang marinig ng karamihan sa mga taong nagkatipon ang salitang *ito* ay sinabi nila, "Ito na ang tunay na Propeta." ⁴¹ Ang iba *naman* sa kanila ay nagsabi, "Ito na ang Kristo." Pero may iba na nagsasabing, "Hindi kasi lilitaw mula sa Galilee ang Kristo. ⁴² Hindi ba't binanggit sa Biblia na ang Kristo ay darating mula sa binhi ni David at mula sa bayan ng Betlehem kung saan nanggaling si David?"

Walang Nakapagsasalita na Gaya Niya

43 Kaya't nagkaroon ng dibisyon sa kalagitnaan ng mga taong nagkatipon *nang* dahil sa Kanya. 44 Pero *may* mga ilan sa kanila ang gusto na Siyang hulihin pero wala ni isang umaresto sa Kanya. 45 Kaya't bumalik ang mga gwardia sa mga pinunong pari at mga Pariseo at tinanong sila ng mga ito, "Anung dahilan bakit hindi niyo Siya hinuli?" 46 Sumagot ang mga gwardia, "Wala pa kasing taong nakapagsalita gaya ng taong ito." 47 Kaya't sinagot sila ng mga Pariseo, "Hindi. Kayo rin ay naloko! 48 Walang mula sa mga mataas na pinuno o mula sa mga Pariseo ang naniniwala sa Kanya. 49 Sa halip, ang mga taong ito na walang alam sa Batas ay nasa ilalaim ng sumpa." 50 Nagsalita sa kanila si Nicodemus, (*ito* ang pumunta sa Kanya sa *gitna ng* gabi na siyang kasapi nila), 51 "Ang ating Batas ay hindi humahatol sa tao maliban sa mapakinggan muna nito galing sa kanya at maunawaan ang ginagawa niya." 52 Sumagot sila at sinabi nila sa kanya, "Taga Galilee ka rin *ba o* hindi? Magsuri ka at matutuklasan mo na walang propeta na lumitaw mula sa Galilee." 53 At bawat isa ay umuwi papunta sa kanyang tahanan.

Si Jesus at ang Babaing Nahuli sa Pakikiapid

8 ¹ Ngayon, si Jesus ay umalis papunta sa Bundok ng mga Olibo. ² Pero kinaumagahan ay muli Siyang pumunta sa loob ng templo, at lahat ng tao ay lumapit sa Kanya, at nang makaupo ay tinuruan Niya sila. ³ At ang mga dalubhasa sa Biblia at ang mga Pariseo ay nagdala sa Kanya ng isang babaing nahuli sa akto ng pakikiapid at pinatayo *nila* ito sa gitna. ⁴ Sinabi nila sa Kanya, "Guro, ang babaing ito ay nahuli sa akto ng pakikiapid. ⁵ Ngayon, ayon sa Batas, inutos sa atin ni Moises na batuhin ang mga katulad niya. Kayo, ano naman ang masasabi Niyo?" ⁶ Pero sinabi nila ito bilang panunukso sa Kanya, para magkaroon sila ng kasong ihahabla laban sa Kanya. Pero yumuko si Jesus *at* nagsulat sa ibabaw ng lupa

gamit ang daliri na para bang walang naririnig. ⁷ At nang di sila huminto ng katatanong sa Kanya ay tumayo Siya sabay sinabi sa harapan nila, "Ang walang kasalanan sa inyo ang unang maghagis ng bato papunta sa kanya." ⁸ At muli Siyang yumuko para magsulat sa ibabaw ng lupa. ⁹ At ang mga nakarinig *nito* at inudyukan ng konsensya, ay isa-isang umalis simula sa pinakamatanda hanggang sa kahulihulihan. At si Jesus lang ang naiwan at ang babae na nakatayo sa gitna.

Umuwi at Huwag nang Magkasala

¹⁰ Pero tumayo si Jesus at nang makitang wala nang ibang *nandoon* maliban sa babae ay sinabi Niya rito, "Babae, nasaan na ang mga taga-usig mo? Wala bang nagparusa sa iyo?" ¹¹ At sinabi niya, "Wala *po*, Panginoon." At sinabi ni Jesus sa kanya, "Hindi rin kita parurusahan. Umuwi ka na at huwag ka nang magkasala." ¹² Kaya't nang magsalita uli si Jesus sa kanila ay sinabi *Niya*, "Ako ang liwanag ng mundo. Ang sumusunod sa Akin ay hindang *-hindi* lalakad sa gitna ng kadiliman, sa halip ay magkakaroon siya ng liwanag ng Buhay." ¹³ Kaya't sinabi sa Kanya ng mga Pariseo, "Nagpapatotoo Ka patungkol sa Iyong sarili. Walang katotohanan ang patotoo Mo!" ¹⁴ Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, "Kahit pa nagpapatotoo Ako patungkol sa Aking sarili, ang patotoo Ko ay tapat dahil alam Ko kung saan Ako nanggaling at kung saan Ako papunta. Pero wala kayong alam kung saan Ako nanggaling at kung saan Ako papunta."

Ang Tamang Paghatol

¹⁵ Humuhusga kayo batay sa laman; hindi Ko hinuhusgahan ang sinuman. ¹⁶ At kung Ako man ay humusga, ang Aking hatol ay tapat dahil hindi Ako nag-iisa, sa halip Ako ay kasama ng Ama na nagpadala sa Akin. ¹⁷ At nakasulat rin sa loob ng sarili niyong Batas na ang patotoo ng dalawang tao ay tapat. ¹⁸ Ako ang nagpapatotoo patungkol sa sarili Ko, at ang Ama na nagpadala sa Akin ay

nagpapatotoo *rin* patungkol sa Akin." ¹⁹ Kaya't sinabi nila sa Kanya, "Nasaan ba ang Ama Mo?" Sumagot si Jesus, "Hindi niyo Ako kilala ni ang Ama Ko. Kung kilala niyo Ako, nakilala niyo na rin sana ang Ama Ko." ²⁰ Sinabi ni Jesus ang mga salitang ito sa loob ng kabang-yaman habang nagtuturo sa loob ng templo. Pero walang humuli sa Kanya dahil hindi pa dumating ang oras Niya.

Nagpahiwatig si Jesus ng Kanyang Pagpanaw

²¹ Tapos ay sinabi uli ni Jesus sa kanila, "Paalis na Ako at hahanapin niyo Ako, pero kayo ay mamamatay dahil sa inyong kasalanan. Hindi niyo kayang pumunta kung saan Ako papunta." ²² Kaya't sinabi ng mga Judio, "Magpapakamatay ba Siya, kaya Niya sinabing, 'Hindi niyo kayang pumunta kung saan Ako papunta'?" ²³ Sinabi pa Niya sa kanila, "Kayo ay nanggaling sa kailaliman; Ako ay nanggaling sa kaitaasan. Nanggaling kayo sa mundong ito; Ako ay hindi nanggaling sa mundong ito." ²⁴ Kaya sinasabi Ko sa inyo na kayo ay mamamatay dahil sa mga kasalanan niyo; dahil kung hindi kayo naniniwala kung sino Ako, kayo ay mamamatay dahil sa inyong mga kasalanan." ²⁵ Kaya't sinabi nila sa Kanya, "Sino Ka ba?" At sinabi sa kanila ni Jesus, "Kung ano pa rin ang sinabi Ko sa inyo nung una." ²⁶ Marami Akong bagay na *pwedeng* sabihin at iakusa tungkol sa inyo, pero ang nagpadala sa Akin ay tapat. At Ako, ang mga bagay na narinig Ko mula sa Kanya, ito ang mga sinasabi Ko sa mundo."

Kasama ni Jesus ang Kanyang Ama

²⁷ Hindi nila naintindihan na ang Ama ang binabanggit Niya sa kanila. ²⁸ Kaya't sinabi sa kanila ni Jesus, "Kapag itinaas niyo ang Anak ng Tao, saka niyo mauunawaan kung sino Ako, at wala Akong ginagawa na galing sa Aking sarili. Sa halip, ayon *lang* sa itinuro sa Akin ng Ama Ko ay sinasabi Ko ang mga ito." ²⁹ at ang nagpadala sa Akin ay kasama Ko. Hindi Ako iniwang mag-isa ng Ama,

dahil lagi Kong ginagawa ang mga bagay na gusto Niya." ³⁰ Habang sinasabi Niya ang mga bagay na ito, marami ang naniwala sa Kanya.

Katotohanan ang Magpapalaya sa Inyo

³¹ Kaya't sinabi ni Jesus sa harapan ng mga Judiong nanalig sa Kanya, "Kung manatili kayo sa Aking salita, tunay *nga* na mga alagad Ko kayo, ³² at malalaman Niyo ang katotohanan, at ang katotohanan ang magpapalaya sa inyo." ³³ Sinagot nila Siya, "Kami ay binhi ni Abraham at kailanman ay di kami naging alipin ninuman. Paano Mo sasabihing, 'Kayo ay magiging malaya?'" ³⁴ Sinagot sila ni Jesus, "Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo na bawat isang gumagawa ng kasalanan ay alipin ng kasalanan. ³⁵ Ngayon, ang alipin ay hindi nananatili sa loob ng pamilya sa habang panahon. Ang lalaking anak ay nananatili sa habang panahon. ³⁶ Kaya't kung ang Anak ang magpalaya sa inyo, tunay kayong magiging malaya. ³⁷ Alam Ko na kayo ay binhi ni Abraham, pero sinisikap niyo Akong patayin, dahil ang Aking salita ay walang puwang sa kalooban niyo. ³⁸ Sinasabi Ko ang Aking nakita mula sa Ama Ko, at ginagawa niyo naman ang nakita niyo mula sa ama niyo." ³⁹ Sumagot sila at sinabi sa Kanya, "Ang ama namin ay si Abraham." Sinabi sa kanila ni Jesus, "Kung mga anak kayo ni Abraham, ginagawa niyo sana ang mga gawain ni Abraham. ⁴⁰ Pero ngayon, ay sinisikap niyo Akong patayin, isang tao na nagsabi sa inyo ng totoo na nadinig Ko mula sa Diyos. Hindi ganyan ang ginawa ni Abraham.

Ang Ama ng Sinungaling at Mamamatay Tao

⁴¹ Ginagawa niyo ang mga gawain ng ama niyo." Kaya't sinabi nila sa Kanya, "Hindi kami isinilang mula sa pakikiapid. Iisa ang itinuturing naming ama -ang Diyos." ⁴² Kaya't sinabi sa kanila ni Jesus, "Kung ang ama niyo ay ang Diyos, Ako sana ay minamahal niyo dahil Ako ay nanggaling at pumarito mula sa Diyos. Hindi rin Ako dumating para sa sarili Ko; sa halip, Siya ang nagpadala sa Akin. ⁴³ Bakit hindi

niyo maintindihan ang paraan ng Aking pagsasalita? Dahil hindi niyo kayang pakinggan ang Aking salita. ⁴⁴ Kayo ay mula sa ama niyo, ang diyablo, at ang masamang hangarin ng ama niyo ang gusto niyong gawin. Siya ay mamamatay-tao noong una pa man at hindi siya naninidigan sa katotohanan dahil walang katotohanan sa kanya. Kapag nagsabi siya ng kasinungalingan, nagsasalita siya mula sa kanyang sarili dahil siya'y sinungaling at siyang ama nito. ⁴⁵ At dahil nagsasabi Ako ng totoo, hindi niyo Ko pinaniniwalaan. ⁴⁶ Sino sa inyo ang magtutuwid sa Akin patungkol sa kasalanan? At kung nagsasabi Ako ng totoo, ano *ang* dahilan bakit hindi niyo Ko pinaniniwalaan? ⁴⁷ Siya na mula sa Diyos ay nakikinig sa tinig ng Diyos. Ito ang dahilan bakit hindi kayo nakikinig - dahil hindi kayo mula sa Diyos." ⁴⁸ Kaya't sumagot ang mga Judio at sinabi nila sa Kanya, "Hindi *ba* tama na sabihin naming ikaw ay isang Samaritano at nasa kamay ng demonyo?"

Paglapstangan ng mga Tao kay Jesus

⁴⁹ Sumagot si Jesus, "Wala Akong demonyo, sa halip ay pinararangan Ko ang Ama Ko at wala kayong respeto sa Akin. ⁵⁰ At hindi Ko hanap ang karangalan Ko; may Isang naghahanap at humahatol. ⁵¹ Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo, sinuman ang sumunod sa Aking salita; hinding-hindi niya kailanman mararanasan ang kamatayan." ⁵² Kaya't sinabi sa Kanya ng mga Judio, "Ngayon, alam na namin na hawak Ka ng demonyo. Namatay si Abraham at ang mga propeta, pero sinasabi Mo na kung sinuman ang tumutupad sa Iyong salita ay hinding-hindi kailanman makakatikim ng kamatayan? ⁵³ Hindi Ka mas dakila kaysa sa ama naming si Abraham na patay na, pati ang mga propetang patay na! Sino ka ba sa akala mo?"

Bago pa si Abraham, Ako na

⁵⁴ Sumagot si Jesus, "Wala Akong karangalan kung pinararangan Ko ang Aking sarili. Ang Ama Ko ang Siyang

nagpaparangal sa Akin, na sinasabi niyong Siya ay Diyos ninyo. ⁵⁵ At hindi niyo Siya kilala, pero kilala Ko Siya at kung sasabihin Ko na hindi Ko Siya kilala, magiging sinungaling Akong tulad ninyo. Pero kilala Ko Siya, at tinutupad Ko ang salita Niya. ⁵⁶ Si Abraham na ama niyo ay nagdiwang nang makita niya ang *pagdating* ng araw Ko; nakita niya rin *ito* at siya'y nagalak." ⁵⁷ Kaya't sinabi ng mga Judio sa Kanya, "Wala ka pang singkuwenta anyos at nakita Mo na si Abraham?" ⁵⁸ Sinabi *sa* kanila ni Jesus, "Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo; bago pa ginawa si Abraham ay Ako na." ⁵⁹ Kaya't namulot sila ng mga batong ihahagis nila sa Kanya, pero si Jesus ay nakapagtago at umalis palabas ng templo habang naglalakad sa kalagitnaan nila at sa ganitong paraan Siya naka alis.

Pinagaling ni Jesus ang Lalaking Pinanganak na Bulag

9 ¹ At habang naglalakad ay nakita Niya ang isang tao na bulag simula pa nang ipinanganak *ito*. ² At tinanong siya ng mga alagad Niya na nagsabing, "Guro, sino *po* ang nagkasala, siya o ang mga magulang niya kaya ipinanganak siyang bulag?" ³ Sumagot si Jesus, "Hindi siya nagkasala o ang mga magulang niya, sa halip, *nangyari ito* para maipakita sa lahat ang pagkilos ng Diyos sa kanya. ⁴ Kailangan Kong gawin ang trabaho ng nagpadala sa Akin habang araw pa. Dumarating ang gabi kung kailan wala nang pwedeng magtrabaho. ⁵ Hangga't Ako ay nasa daigdig, Ako ang liwanag ng daigdig." ⁶ Pagkasabi Niya ng mga bagay na ito ay dumura Siya sa lupa, tapos ay gumawa Siya ng putik mula sa laway, at ipinahid Niya ang putik sa ibabaw ng mga mata ng bulag, ⁷ saka sinabi sa kanya, "Lumakad ka *at* maghugas ka sa gitna ng paliguan ng Siloam (ang ibig sabihin ay "pinadala"). Kaya't umalis siya, saka naghugas, at umuwi siya na nakakakita. ⁸ Kaya't ang mga kapit-bahay at ang mga nakakita sa kanya nung una na siya ay bulag ay nagsabing, "Hindi *ba* ito iyung nakaupo at namamalimos?" ⁹ May ilan na nagsasabing, "Siya

nga!" Pero ang iba naman, "Kamukha *lang* niya iyon." *Pero* siya ay nagsabing, "Ako iyon!" ¹⁰ Kaya't sinabi nila sa kanya, "Paano nabuksan ang iyong mga mata?" ¹¹ Sumagot siya at sinabing, "*May* isang tao na nagngangalang Jesus na gumawa ng putik at ipinahid Niya sa aking mga mata, at sinabi Niya sa akin, 'Pumunta ka sa paliguan ng Siloam, at maghugas ka. 'Pumunta nga ako at pagkahugas ay nakakita na ako!" ¹² Kaya't tinanong nila siya, "Nasaan na Siya?" Sinabi niya, "Hindi ko *po* alam." ¹³ Dinala nila siya na dating bulag papunta sa mga Pariseo. ¹⁴ At ito ay Araw ng Pamamahinga nang ginawa ni Jesus ang putik at binuksan ang kanyang mga mata. ¹⁵ At muli rin siyang tinanong ng mga Pariseo *kung* papaano siya nakakita, at sinabi niya sa kanila, "Naglagay Siya ng putik sa ibabaw ng mga mata ko tapos ay naghugas ako, at ako'y nakakakita na."

Paninira ng mga Kaaway ni Jesus

¹⁶ Kaya't sinabi ng ilan sa mga Pariseo, "Ang taong ito ay hindi galing sa Diyos dahil hindi Niya tinutupad ang Araw ng Pamamahinga." Sabi ng iba, "Paano makagagawa ng ganitong klaseng mga senyales ang isang taong makasalanan?" At nagkaroon ng pagkakabaha-bahagi sa pagitan nila. ¹⁷ Sinabi nila uli sa bulag, "Anung masasabi mo tungkol sa Kanya dahil binuksan Niya ang iyong mga mata?" At sinabi niyang, "Isa Siyang propeta." ¹⁸ Pero hindi naniwala ang mga Judio patungkol sa kanya na dati siyang bulag at nakakakita na siya, hanggang sa ipatawag nila ang mga magulang ng lalaking tumanggap ng kagalingan. ¹⁹ At tinanong nila ang mga ito na nagsabing, "Siya ba ang anak niyo, na sinasabi niyong ipinanganak na bulag? Pero paano siya ngayon nakakakita?" ²⁰ Sinagot sila ng kanyang mga magulang at sinabi, "Alam namin na siya *po* ang aming anak at siya *nga* ay ipinanganak na bulag."

Pananakot ng mga Lider ng Simbahan

21 Pero hindi *po* namin alam kung paano siya ngayon nakakakita, o kung sino ang nagbukas ng kanyang mga mata. Wala *po* kaming alam. Siya *po* ay nasa *tamang* gulang *na*. Tanungin niyo *na lang po* siya. Magsasalita siya para sa sarili niya." 22 Sinabi ito ng mga magulang niya dahil natatakot sila sa mga Judio. Dahil nagkasundo na ang mga Judio na *ang* sinumang magpahayag ng pagsang-ayon na Siya ang Kristo ay matitiwalag sa simbahan. 23 Ito ang dahilan kaya sinabi ng mga magulang niya na, "Siya *po* ay nasa *tamang* gulang *na*. Tanungin niyo *na lang po* siya." 24 Kaya't pinatawag nila ng pangalawang beses ang tao na dating bulag at sinabi nila sa kanya, "Magbigay ka ng karangalan sa Diyos, alam namin na ang taong ito ay makasalanan!"

Naturuan Bigla ang mga Kaaway ni Jesus

25 Pero sumagot siya at sinabing, "Hindi ko *po* alam kung Siya ay isang makasalanan. Isa *lang* ang alam ko na bulag ako, *pero* ngayon ay nakakakita na!" 26 At muli nilang sinabi sa kanya, "Anung ginawa Niya sa iyo? Paano Niya binuksan ang iyong mga mata?" 27 Sinagot niya sila, "Sinabi ko na *po* sa inyo pero hindi kayo nakinig? Bakit niyo gusto uling marinig? Gusto niyo rin *ba* na maging mga alagad Niya o hindi?" 28 Kaya't inalipusta nila siya at sinabing, "Ikaw ang alagad Niya. Pero kami ay mga alagad ni Moises! 29 Alam namin na nangusap ang Diyos kay Moises, pero Siya-hindi namin alam *kung* saang lugar Siya nanggaling!" 30 Sumagot itong tao at sinabi niya sa kanila, "Iyan pa nga ang kamangha-mangha na hindi niyo alam ang pinanggalingan Niya pero binuksan Niya ang aking mga mata! 31 Alam naman natin na hindi nakikinig ang Diyos *sa mga* makasalanan, pero kung sinuman ay sumasamba sa Diyos at gumagawa ng kalooban Niya, ito ay pinakikinggan Niya. 32 Mula *pa* nang magsimula ang daigdig, wala pang nabalita na may nagbukas sa mga mata ng isang *taong* ipinanganak

na bulag. ³³ Kung ito ay hindi nagmula sa Diyos, hindi Niya *ito* kayang gawin." ³⁴ Sumagot sila at sinabi sa kanya, "Ipinanganak ka sa sangkatutak na kasalanan mula ulo hanggang paa, at ikaw *pa* ang nagtuturo sa amin?" At kinaladkad nila siya palabas.

Ang Mga Bulag sa Pagkakasala

³⁵ Nabalitaan ni Jesus na kinaladkad nila siya palabas at nang matagpuan siya ay sinabi Niya rito, "Ikaw *ba* ay nananalig sa Anak ng Diyos?" ³⁶ Sumagot siya at sinabi, "Sino *po* ba Siya, Panginoon, nang sa gayon ay manalig ako sa Kanya?" ³⁷ At sinabi sa kanya ni Jesus, "Nakita mo na Siya, at Siya ang nagsasalita sa iyo ngayon." ³⁸ At sinabi niya, "Nananalig *po* ako, Panginoon!" At siya'y sumamba sa Kanya. ³⁹ At sinabi ni Jesus, "Dumating Ako sa ibabaw ng mundong ito para sa kahatulan, para ang hindi nakakakita ay makakita at ang mga nakakakita ay maging mga bulag. ⁴⁰ At narinig ito ng *ilan* sa mga Pariseong kasama Niya at sinabi nila sa Kanya, "Hindi rin ba kami mga bulag?" ⁴¹ Sinagot sila ni Jesus, "Kung bulag kayo hanggang ngayon, wala sana kayong kasalanan. Pero ngayon ay sinasabi niyo na 'Nakakakita kami! 'Kaya ang kasalanan niyo ay nananatili.

Ang Mabuting Pastor

10 ¹ Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo, *sinuman* ang hindi dumadaan papasok ng entrada papunta sa tahanan ng mga tupa, sa halip ay umaakyat galing sa ibang lugar, siya ay isang magnanakaw at mandarambong. ² Pero ang dumadaan papasok sa entrada ay siyang pastor ng mga tupa. ³ Pinagbubuksan siya ng bantay sa entrada, at ang mga tupa ay nakikinig sa boses niya. Tapos ay tinatawag niya sa pangalan ang kanyang mga tupa, at inaakay niya sila palabas. ⁴ At kapag nailabas na niya ang kanyang mga tupa ay lumalakad siya sa unahan nila at ang mga tupa ay sumusunod sa kanya dahil kilala nila ang boses niya. ⁵ Pero

hinding-hindi sila sasama sa isang dayuhan, sa halip ay tatakbo sila palayo dito dahil hindi nila kilala ang boses ng mga dayuhan." ⁶ Sinabi sa kanila ni Jesus ang talinghagang ito, pero hindi nila naintindihan kung ano ba *ang ibig sabihin* ng mga bagay na sinasabi Niya sa kanila. ⁷ Kaya't sinabi uli sa kanila ni Jesus, "Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo na Ako ang pintuan ng mga tupa. ⁸ Lahat ng mga dumating bago sa Akin, gaano man karami, ay mga magnanakaw at mga mandarambong, pero hindi sila pinakinggan ng mga tupa.

Pagkalinga ng Mabuting Pastor

⁹ Ako ang pintuan. Sinuman ang pumasok sa pamamagitan Ko ay maliligtas, at siya ay papasok at lalabas, at matatagpuan niya ang pastulan. ¹⁰ Walang dahilan para dumating ang magnanakaw, maliban sa magnakaw, at pumatay, at manira. Ako ay dumating para sila ay magkaroon ng Buhay at magkaroon sila nito ng masagana. ¹¹ Ako ang mabuting pastor. Ang mabuting pastor ay inaalay ang kanyang sarili alang-alang sa mga tupa. ¹² Pero ang upahan na hindi pastor at hindi nagmamay-ari ng mga tupa, kapag nakita niyang dumarating na ang asong gubat ay iniwanan na ang mga tupa at tumatakas. At sasakmalin sila ng asong gubat at magsisikalat ang mga tupa. ¹³ Kaya ang upahan ay tumatakas *ay* sa dahilang siya ay bayaran *lamang* at wala siyang malasakit sa kalagayan ng mga tupa

Kilala ng Pastor ang Kanyang mga Tupa

¹⁴ Ako ang mabuting pastor, at kilala Ko ang sa Akin, at ang mga sa Akin ay kilala Ako. ¹⁵ Kung paanong nakikilala Ako ng Ama, ganun Ko rin nakikilala ang Ama. At inaalay Ko ang buhay Ko alang-alang sa mga tupa. ¹⁶ At may iba pa Akong mga tupa na wala sa lugar na ito. Kailangan Ko rin silang akayin, at pakikinggan nila ang boses Ko. At magkakaroon ng isang kawan, isang pastor. ¹⁷ Dahil dito ay natutuwa ang Ama sa Akin, dahil inaalay Ko ang buhay Ko para muli Ko itong kunin. ¹⁸ Walang umaagaw nito mula sa

Akin. Sa halip ay kusang-loob Ko itong inaalay. May karapatan Akong ialay ito at may karapatan Akong kunin itong muli. Ito ang utos na tinanggap Ko mula sa Ama Ko."

Nahati ang mga Tao Dahil kay Jesus

19 Kaya't muling nagkaroon ng pagkakabaha-bahagi sa kalagitnaan ng mga Judio dahil sa mga salitang ito. 20 Pero sinabi ng marami sa kanila, "Mayroon Siyang demonyo at nababaliw *na*. Bakit niyo Siya pinakikinggan?" 21 Ang iba naman ay sinasabing, "Ang mga salitang ito ay hindi mula sa isang inaalihan ng demonyo. Hindi kakayanin ng demonyong buksan ang mga mata ng mga bulag." 22 At sumapit na ang Pista ng Pagtatalaga sa loob ng Jerusalem at iyon ay panahon ng taglamig. 23 At habang naglalakad si Jesus sa loob ng templo sa loob ng beranda ni Solomon, 24 ang nangyari, ay pinaligiran Siya ng mga Judio at sinabi nila sa Kanya, "Hanggang kailan Mo *kami* hahayaan sa pagdududa namin? Kung Ikaw ang Kristo, sabihin Mo na lang ng diretso sa amin." 25 Sinagot sila ni Jesus, "Sinabi Ko na sa inyo pero hindi kayo naniniwala. Ang mga gawain na ginagawa Ko sa ngalan ng Ama Ko, ang mga ito ang nagpapatotoo patungkol sa Akin. 26 Pero hindi kayo naniniwala dahil hindi kayo kabilang sa Aking mga tupa, gaya ng sinabi Ko sa inyo.

Kaligtasan ng Mga Tupa ng Diyos

27 Ang Aking mga tupa ay nakikinig sa boses Ko, at kilala Ko sila, at sumusunod sila sa Akin 28 At binibigyan Ko sila ng Buhay na walang hanggan, at hinding-hindi sila kailanman mapapahamak. At walang sinumang aagaw sa kanila mula sa mga kamay Ko. 29 Ang Ama Ko na nagbigay sa Akin ay higit kaysa sa lahat, at walang kayang umagaw sa *kanila* mula sa kamay ng Ama Ko. 30 Ako at ang Ama - Kami ay magkaisa." 31 Kaya't muling namulot ng mga bato ang mga Judio para ipukol sa Kanya. 32 Sinabi sa kanila ni Jesus, "Marami Akong ipinakita sa inyong mabubuting gawa

mula sa Ama Ko. Alin sa mga gawang ito ang dahilan para batuhin niyo Ako?" ³³ Sinagot Siya ng mga Judio *at* nagsabing, "Hindi Ka namin binabato dahil sa mabuting gawa, kundi dahil sa paglapastangan sa Diyos, at dahil Ikaw na tao ay ginagawa Mong Diyos ang sarili Mo!"

Ako ang Anak ng Diyos

³⁴ Sinagot sila ni Jesus, "Hindi ba't nakasulat sa loob ng Batas niyo, 'Ako ang nagsabi, kayo ay mga diyos. ? ³⁵ Kung ang mga ito ay tinawag Niyang mga diyos kung saan dumating ang salita ng Diyos, at ang Biblia ay hindi pwedeng mawalan ng kabuluhan, ³⁶ sinasabi niyo *ba* sa Kanya na itinalaga ng Ama at pinadala sa daigdig na 'nilalapastangan Mo ang Diyos,' dahil sinabi Ko, 'Ako ay Anak ng Diyos?' ³⁷ Kung di Ko ginagawa ang mga gawain ng Ama Ko, huwag niyo Akong paniwalaan. ³⁸ Pero kung ginagawa Ko *ito*, kahit na hindi niyo Ako paniwalaan, maniwala kayo sa mga gawa, para maintindihan niyo at manalig kayo na ang Ama ay sumasa Akin at Ako ay sumasa Kanya." ³⁹ Kaya't tinangka nilang hulihin Siya muli, pero nakatakas Siya mula sa kanilang mga kamay. ⁴⁰ At nagpunta uli *Siya* sa kabilang ibayo ng Jordan, sa lugar kung saan unang naglublob si Juan, at doon Siya nanatili. ⁴¹ At maraming nagsilapit sa Kanya at sinabi na, "Totoong walang ginawang senyales si Juan, pero sa dinami-dami ng sinabi ni Juan patungkol sa Kanya, lahat ay totoo." ⁴² At marami doong nanalig sa Kanya.

Si Lazaro ay Nasa Malubhang Kalagayan

11 ¹ Ngayon ay may isang nagkasakit, si Lazaro na taga Betanya na mula sa baranggay ni Maria at ni Marta na kapatid nito. ² At ito *ay* si Maria na nagpahid sa Panginoon ng langis at nagpunas ng mga paa Niya gamit ang buhok nito. Siya ang kapatid ni Lazaro na may sakit. ³ Kaya't nagpadala ng mensahe ang magkapatid sa Kanya na sinasabing,

"Panginoon, tignan Niyo *po*, ang Inyong mahal na kaibigan ay may sakit." ⁴ Pero nang marinig *ito* ni Jesus ay sinabi Niya, "Ang karamdamang ito ay hindi magtatapos sa kamatayan, kundi para sa kaluwalhatian ng Diyos, upang maparangalan ang Anak ng Diyos sa pamamagitan nito." ⁵ Ngayon, mahal ni Jesus si Marta at ang kapatid nitong babae, at si Lazaro. ⁶ Pero nang marinig Niya na ito ay nagkasakit, sa panahong iyon ay nanatili pa Siya ng dalawang araw sa lugar kung saan Siya nandoon.

Ang Lumalakad sa Liwanag ay Di Natititsod

⁷ Kaya't pagkatapos nito ay sinabi Niya sa mga alagad, "Punta tayo uli sa loob ng Judea." ⁸ Sinabi sa Kanya ng mga alagad, "Guro, *di ba't* kamakailan lang *po* ay tinangka Kayong batuhin ng mga Judio, at pupunta Kayo uli roon?" ⁹ Sumagot si Jesus, "Hindi *ba't* may 12 oras sa isang araw? Kung sinuman ay lalakad habang araw *pa*, hindi siya matititsod dahil nakikita niya ang liwanag sa daigdig na ito. ¹⁰ Pero kung sinuman ay lumalakad sa gitna ng gabi, siya'y natititsod dahil ang liwanag ay wala sa kanya." ¹¹ At matapos Niyang sabihin ang mga bagay na iyon ay sinabi Niya ito sa kanila, "Ang kaibigan nating si Lazaro ay nakatulog; pero pupuntahan Ko siya para gisingin." ¹² Kaya naman, sinabi ng mga alagad niya, "Panginoon, kung siya ay nakatulog, gagaling siya." ¹³ Pero nagsalita si Jesus patungkol sa kamatayan nito, at inakala nila na patungkol sa pamamahinga ng pagtulog ang sinasabi Niya. ¹⁴ Kaya naman sinabi sa kanila ni Jesus ng diretsuhan, "Si Lazaro ay patay na." ¹⁵ At natutuwa Ako para sa inyo na wala Ako roon, para manalig kayo. Pero *tara na* at pumunta na tayo sa kanya. ¹⁶ Sinabi naman ni Tomas, na kung tawagin ay Kambal, sa mga kapwa alagad, "Sumama na rin tayo para mamatay *na* tayo kasama Niya."

Nailibing na si Lazaro

17 At nang dumating si Jesus ay natuklasan Niyang apat na araw na *pala* itong nasa loob ng libingan. 18 At ang Betania ay malapit *lang* sa Jerusalem, halos dalawang milya *lang* ang layo. 19 At maraming kasapi sa mga Judio na nakapaligid malapit kina Marta at Maria ang nagpunta para makiramay sa kanila dahil sa kanilang kapatid na lalake. 20 Kaya naman nang marinig ni Marta na parating si Jesus ay lumabas ito *ng bahay para* salubungin Siya, pero si Maria ay nakaupo *lang* sa loob ng bahay. 21 Kaya't sinabi ni Marta sa harapan ni Jesus, "Panginoon, kung nandito *lang po* Kayo, hindi *po* sana namatay ang kapatid ko. 22 Pero alam ko *po* na kahit ngayon, anumang hilingin Niyo sa Diyos ay ibibigay *po* sa Inyo ng Diyos."

Sinabi ni Jesus na Muling Babangon si Lazaro

23 Sinabi sa kanya ni Jesus, "Babangon ang kapatid mo." 24 Sinabi sa Kanya ni Marta, "Alam ko *po* na babangon siya sa pagkabuhay ng mga patay sa huling araw." 25 Sinabi sa kanya ni Jesus, "Ako ang pagkabuhay ng mga patay, at ang Buhay. Ang nananalig sa Akin, kahit siya ay patay na, siya ay mabubuhay, 26 at bawat isang nabubuhay at nananalig sa Akin ay hinding-hindi kailanman mamamatay. Naniniwala ka ba dito?" 27 Sinabi niya sa Kanya, "Opo, Panginoon. Ako *po* ay kumbinsido na Kayo *po* ang Kristo, ang Anak ng Diyos na dumating dito sa daigdig." 28 At pagkasabi *niya* nito ay umalis siya at tinawag niya si Maria na kapatid niya. Palihim *nitong* sinabi, "Dumating ang Guro at tinatawag ka Niya." 29 Nang marinig niya ito, nagmadali siyang tumayo at nagpunta sa Kanya. 30 Pero hindi pa nakarating si Jesus sa loob ng baranggay kundi ay nandoon pa rin Siya sa lugar kung saan Siya dinatnan ni Marta. 31 Kaya't nang makita si Maria ng mga Judio na kasama niya sa loob ng bahay at nakikiramay sa kanya, na nagmadali siyang tumayo at lumabas, sinundan nila siya sabay sabi na, "Papunta siya sa libingan para dun umiyak!" 32 Kaya't nang

dumating si Maria sa lugar na kinaroroonan ni Jesus ay nakita *niya* ito. Siya'y humandusay sa harap ng paanan Niya habang sinasabi sa Kanya, "Panginoon, kung nandito *lang po* sana kayo hindi sana namatay ang aking kapatid!"

Binuhay ni Jesus si Lazaro

33 Kaya't nang makita siya ni Jesus na umiiyak at ang mga Judio na sumama sa kanya na umiiyak, naantig Siya sa espiritu at hindi na Siya mapakali. 34 At sinabi Niya, "Saan niyo siya inilagay?" Sinabi nila sa Kanya, "Panginoon, halikayo at tignan Niyo." 35 Umiiyak si Jesus. 36 Kaya't sinabi ng mga Judio, "Tignan niyo kung gaano Niya ito kamahal!" 37 Pero ilan sa kanila ay nagsabing, "Hindi ba kaya *ng taong* ito na nagbukas sa mga mata ng bulag, na pigilan rin ang kanyang pagkamatay?" 38 Kaya't muling naantig si Jesus sa kalooban Niya pagdating Niya malapit sa libingan. Ngayon, isa itong kuweba at may batong nakapatong sa ibabaw nito. 39 Sinabi ni Jesus, "Tanggalin niyo ang bato." Sinabi sa Kanya ni Marta na kapatid ng namatay, "Panginoon, mabaho na *po* siya. Pang-apat na araw na niya kasi." 40 Sinabi sa kanya ni Jesus, "Hindi ba't sinabi Ko sa iyo na kung mananalig ka ay makikita mo ang kaluwalhatian ng Diyos?" 41 Kaya't tinanggal nila ang bato *mula* sa lugar kung saan nakalagay ang patay. At si Jesus ay tumingin sa langit sabay sinabing, "Ama, pinasasalamatan Kita dahil pinakikinggan Niyo Ako. 42 At alam Ko na lagi Niyo Akong pinakikinggan. Pero sinabi Ko *ito* dahil sa mga taong nakapaligid, para maniwala sila na Ikaw ang nagpadala sa Akin." 43 At pagkasabi nito ay sumigaw Siya ng malakas, "Lazaro, lumabas ka!" 44 At lumabas ang namatay na nakatali pa ng mga telang panlibing sa mga paa't kamay, at nakabalot *pa* ng panyo ang mukha niya. Sinabi ni Jesus sa kanila, "Tanggalin niyo ang mga nakatali sa kanya at hayaan niyo siyang makaalis." 45 Kaya't marami sa mga Judio na nagpunta kina Maria at nakakita ng mga ginawa ni Jesus ang nanalig sa Kanya. 46 Pero ilan sa kanila ay pumunta sa

mga Pariseo at sinabi sa kanila ang mga bagay na ginawa ni Jesus.

Nagplano Sila Kung Paano Patayin si Jesus

47 Kaya't pinulong ng mga pinunong pari at ng mga Pariseo ang Sanhedrin at sinabi nila, "Ano ang ginagawa natin? Ang taong ito ay gumagawa ng maraming senyales!" **48** Kung pababayaan natin Siya ng ganito, lahat na ay susunod sa Kanya, sabay darating ang mga Romano at kukunin nilang parehas itong lugar at itong bansa natin!" **49** Pero ang isa sa kanila si Caiafas, na siyang pangulo ng kaparian nang taong iyon, ay sinabi sa kanila, "Mga wala kayong alam, **50** at hindi niyo iniisip na makikinabang tayo kung sakaling mamatay ang isang tao alang-alang sa bayan at hindi ang buong bansa ang mapahamak." **51** Pero hindi niya sinabi ito mula sa kanyang sarili, sa halip ay, bilang pangulo ng kaparian nang taong iyon, nagsalita siya mula sa Diyos na si Jesus ay malapit nang mamatay alang-alang sa bansa. **52** "At di lamang para sa bansa kundi para rin sa mga anak ng Diyos na nagsikalat, upang sila'y pagsama-samahin nang *sila ay* magkaisa." **53** Kaya mula sa araw na iyon ay nagka-isa silang gumawa ng plano para patayin Siya. **54** Kaya naman, si Jesus ay hindi na hayagang nakikipag-ugnayan kasama ng mga Judio. Sa halip ay umalis Siya roon papunta sa lalawigan na malapit sa ilang, papasok sa lungsod na kung tawagin ay Efraim. At doon Siya namalagi kasama ng mga alagad Niya. **55** Nang papalapit na ang Paskua ng mga Judio, marami ring mga taga lalawigan ang umakyat papuntang Jerusalem bago pa ang Paskua upang gawin sa mga sarili nila ang *itinakdang* paglilinis. **56** Ngayon, hinahanap nila si Jesus at sinasabi nila sa isa't isa habang nakatayo sa gitna ng templo, "Ano sa tingin niyo, hindi kaya Siya pupunta sa Pista?" **57** Samantala, ang mga pinunong pari at ang mga Pariseo ay parehong nagbigay ng kautusan na kung sinuman ang makaalam *kung* saan Siya nandoon ay dapat nitong ipaalam para Siya ay maaresto nila.

Hapunan sa Bahay ni Lazaro

12

¹ Kaya't anim na araw *pa* bago ang Paskua ay dumating na si Jesus sa Betania kung saan nandoon si Lazaro na namatay, na siyang ibinangon Niya mula sa kamatayan. ² Dahil dito ay ginawan nila Siya ng isang hapunan doon at si Marta ay naglilingkod habang si Lazaro ay isa sa mga nakaupo kasama Niya. ³ At nang ilabas ni Maria ang halos kalahating litro ng mabango *at* mamahaling langis gawa sa purong Nardo ay pinahiran niya ang mga paa ni Jesus. Pagkatapos ay pinunasan niya ng buhok niya ang Kanyang mga paa kaya naman napuno ang *buong* bahay ng amoy nitong pabango. ⁴ Dahil dito ay sinabi ng isa sa mga alagad Niya na si Judas, anak ni Simong Iskariote, na malapit nang magtaksil sa Kanya, ⁵ Bakit hindi *na lang* ibenta ang pabangong ito *sa halagang* 300 denaryo at ibigay sa mga mahihirap?

Si Judas na Magnanakaw

⁶ Pero sinabi niya ito hindi dahil nagmamalasakit siya para sa mga mahihirap, kundi dahil isa siyang magnanakaw at hawak niya ang lalagyan ng pera kung saan kinukupitan niya ang inilalagay *doon*. ⁷ Kaya't sinabi ni Jesus, "Pabayaang niyo siya. Ginawa niya ito para sa araw ng libing Ko. ⁸ Dahil ang mga mahihirap ay lagi *naman* ninyong kasama, pero hindi niyo Ako laging kasama." ⁹ Kaya't nalaman ng napakalaking bilang ng mga Judio na nandoon Siya at dumating sila hindi lamang dahil kay Jesus kundi para din makita nila si Lazaro na ibinangon Niya mula sa mga patay. ¹⁰ Pero nag-usap na ang mga pinunong pari na ililigpit din nila si Lazaro, ¹¹ dahil marami sa mga Judio ang umaalis dahil sa kanya at nananalig na kay Jesus.

Nagdiwang ang Buong Bayan sa Pagdating ni Jesus

12 Kinabukasan, maraming tao ang dumating sa Pista nang mabalitaan *nila* na parating si Jesus sa Jerusalem. 13 Kumuha sila ng mga sanga ng palmera, at lumabas para salubungin Siya habang sumisigaw *ng*, "Mabuhay! Kapuri-puri ang dumarating sa ngalan ng Panginoon - ang Hari ng Israel!" 14 At nang makita ni Jesus ang bisirong asno, umupo Siya rito, gaya ng naisulat, 15 "Huwag kang matakot, babaing anak ni Sion; tignan mo, ang Hari mo ay paparating na nakasakay sa bisirong asno." 16 At hindi naintindihan ng mga alagad Niya noong una ang mga bagay na ito, pero nang maluwalhati na si Jesus, doon *lang* nila naalala na ang mga bagay na ito ay naisulat patungkol sa Kanya at ginawa nila ang mga bagay na ito sa Kanya. 17 Ngayon, ang malaking grupo na nakasama Niya nang tinawag Niya si Lazaro palabas ng puntod at ibangon ito mula sa kamatayan, ay patuloy sa pagpapatotoo; 18 dahil rin dito ay sinalubong Siya ng malaking grupong ito dahil narinig nila na Siya ang may gawa nitong senyales na ito,

Walang Nangyari sa Mga Plano ng Kaaway

19 Kaya't sinabi ng mga Pariseo sa kanilang mga sarili, "Hindi niyo *ba* nakikita na wala kayong mga pakinabang? Tignan niyo, ang *buong* mundo ay nagpuntahan na sa Kanya!" 20 At may ilang mga Griyego na kasama nila ang umakyat para sumamba sa gitna ng pista. 21 Kaya't lumapit ang mga ito kay Felipe na taga Betsaida sa Galilee at nakiusap sa kanya. Sabi nila, "Ginoo, gusto *po* naming makita si Jesus." 22 Lumapit si Felipe kay Andres at sinabi niya. At sinabi naman ni Andres at Felipe kay Jesus.

Mamatay sa Sarili Upang Magka Buhay na Pinagpala

23 Pero sinagot sila ni Jesus na nagsabing, "Dumating na ang oras para luwalhatiin ang Anak ng Tao. 24 Totoong, totoo ang sinasabi Ko sa inyo *na* maliban *sa* mamatay ang isang butil ng trigo na nalaglag sa ibabaw ng lupa, mananatili itong nag-iisa. Pero kung ito'y mamatay, maraming bunga ang ilalabas nito. 25 Ang nagmamahal sa kanyang buhay ay mawawalan nito, at ang namumuhi sa kanyang buhay ayon sa *pamantayan* ng mundong ito ay maiingatan ito tungo sa walang hanggang Buhay. 26 Kung ang sinuman ay naglilingkod sa Akin, sa Akin siya dapat sumunod; at kung nasaan Ako, doon din ang Aking lingkod pupunta. At kung sinuman ay maglilingkod sa Akin, siya'y pararangalan ng Ama.

Nagsalita ang Ama Mula sa Langit

27 Ngayon ay maligalig ang kaluluwa Ko at ano ang sasabihin Ko? 'Ama, iligtas niyo *po* Ako mula sa oras na ito?' Pero dahil *nga* dito kaya Ako dumating sa oras na ito! 28 Ama, luwalhatiin mo ang Iyong pangalan." Kaya't dumating ang tinig mula sa langit, "Niluwalhati ko na, at muli ko pa *itong* luluwalhatiin." 29 Kaya naman ang mga taong nakatayo *roon* at narinig *ito* ay sinabi na nagkaroon ng kulog. Ang iba *naman* ay sinabi *na* may anghel na nagsalita sa Kanya. 30 Sumagot si Jesus at sinabi, "Itong tinig na dumating ay hindi para sa Akin kundi para sa inyo. 31 Ngayon ang kahatulan ng mundong ito. Ngayon ang pangulo ng mundong ito ay itatapon sa labas. 32 At Ako, kung sakaling Ako ay maitaas mula sa lupa, lahat ay hahatakin Ko papunta sa Akin."

Lumakad Kayo sa Liwanag

33 At ito ay sinabi Niya bilang pahiwatig kung anung uri ng kamatayan ang ikakamatay Niya. 34 Sinagot Siya ng mga tao, "Narinig namin mula sa Batas na ang Kristo ay

mananatili magpakailanman kaya paano mo sasabihin na ang Anak ng Tao ay dapat maitaas? Sino ba itong Anak ng Tao?" ³⁵ Kaya't sinabi sa kanila ni Jesus, "Kaunting panahon na *lang* niyo kasama ang liwanag. Lumakad kayo habang taglay niyo ang liwanag para hindi kayo maabutan ng dilim; at ang naglalakad sa gitna ng dilim ay hindi alam *kung* saan siya papunta. ³⁶ Hanggang taglay niyo ang liwanag, manalig kayo sa liwanag upang kayo ay maging mga anak ng liwanag." Pagkatapos sabihin ni Jesus ang mga bagay na ito Siya'y umalis at nagtago sa kanila.

May mga Taong Matitigas pa rin Ang Puso

³⁷ Kahit napakarami Niyang ginawang senyales sa harapan nila, hindi *pa rin* sila nanalig sa Kanya--³⁸ Upang ang salita ni propeta Isaias ay matupad na nagsabing, "Panginoon, sino *po* ang naniwala sa ibinalita namin? At kanino *po* ipinakita ang armas ng Panginoon? ³⁹ Dahil dito ay wala silang kakayanang manalig, dahil muling sinabi ni Isaias, ⁴⁰ "Binulag niya ang kanilang mga mata, at pinatigas niya ang kanilang puso para hindi sila makakita gamit ang mga mata, at makaunawa gamit ang puso, para sila'y magbalik-loob at mapagaling Ko sila." ⁴¹ Sinabi ito ni Isaias nang makita niya ang kaluwalhatian Niya at nagpahayag siya patungkol sa Kanya.

Nais ng Diyos Maligtas ang Lahat ng Tao

⁴² Sa kabila ng mga ito, marami *pa* ring mula sa mga pinuno ng bayan ang nanalig sa Kanya pero dahil sa mga Pariseo ay hindi sila nagpapahalata para hindi sila itiwag mula sa simbahan: ⁴³ dahil mas minahal nila ang palakpak ng mga tao kaysa sa palakpak ng Diyos. ⁴⁴ At sumigaw si Jesus at sinabi, "Ang nananalig sa Akin ay hindi sa Akin nananalig kundi sa Kanya na nagpadala sa Akin. ⁴⁵ At ang tumitingin sa Akin ay tumitingin sa nagpadala sa Akin. ⁴⁶ Ako na liwanag ay dumating sa gitna ng mundo para ang bawat isang nananalig sa Akin ay hindi na mamuhay sa gitna ng

kadiliman. ⁴⁷ At kung may makinig sa Aking mga salita at hindi manalig, hindi Ko siya hinahatulan, dahil hindi Ako dumating para hatulan ang mundo kundi para iligtas ang mundo. ⁴⁸ Ang tumatanggi sa Akin at hindi tumatanggap sa mga salita Ko, mayroong humahatol sa kanya: ang salita na sinabi Ko ang siyang hahatol sa kanya pagdating ng huling araw. ⁴⁹ Dahil hindi Ako nangangaral mula sa sarili Ko, sa halip, ang Ama mismo na nagpadala sa Akin ang nagbigay sa Akin ng kautusan, ano ang dapat Kong sabihin, at ano ang dapat Kong ipangaral. ⁵⁰ At alam Ko na ang kautusan Niya ay walang hanggang Buhay. Kaya ang ipinapangaral Ko ay base sa sinabi sa Akin ng Ama. Ganito Ako mangaral."

Pinagsilbihan ni Jesus ang mga Alagad

13 ¹ Pero bago *pa sumapit* ang Pista ng Paskua, alam na ni Jesus na dumating na ang oras Niya para umalis mula sa mundong ito papunta sa Ama. *Dahil* iniibig *Niya* ang Kanyang mga personal na pag-aari na nasa mundo, minahal Niya sila hanggang sa dulo. ² At matapos ang hapunan ay inilagay na ng diablo sa puso ni Judas Iskariote *na anak* ni Simon na traydorin Siya. ³ Alam ni Jesus na lahat ng bagay ay ibinigay na ng Ama sa Kanyang mga kamay, at *alam Niya* na Siya ay dumating mula sa Diyos, at paalis na papunta sa Diyos. ⁴ Umahon Siya mula sa hapunan, at itinabi ang Kanyang panlabas na kasuotan, at kumuha ng tuwalya *sabay* itinali Niya sa Kanyang sarili. ⁵ Pagkatapos ay naglagay Siya ng tubig sa loob ng palanggana at sinimulang hugasan ang mga paa ng mga alagad at punasan *ang mga ito* gamit ang tuwalyang nakatali sa Kanya. ⁶ At nang dumating *Siya* kay Simon Pedro ay sinabi sa Kanya nito, "Panginoon, huhugasan Niyo *po* ba ang mga paa Ko?" ⁷ Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, "Wala ka *pang* alam sa ginagawa Ko sa iyo ngayon, pero matututunan mo ang mga ito pagkatapos." ⁸ Sinabi sa Kanya ni Pedro, "Hinding-hindi Niyo *po* kailanman mahuhugasan ang mga paa ko." Sinagot siya

ni Jesus, "Kung hindi kita mahugasan, wala kang kaugnayan sa Akin."

Hindi Lahat ng Alagad ay Malinis

9 Sinabi sa kanya ni Simon Pedro, "Panginoon, huwag lang *po* ang mga paa ko, kundi pati na ang mga kamay at ang ulo!" 10 Sinabi sa kanya ni Jesus, "Ang naligo na ay hindi na kailangan *pa* nito, maliban sa mahugasan ang mga paa, sa halip ay lubos na malinis na. At kayo *nga* ay malinis *na* pero hindi lahat." 11 Dahil alam Niya *kung sino* ang magtataksil sa Kanya, dahil dito ay sinabi Niya, "Hindi lahat kayo ay malinis." 12 Kaya't nang mahugasan Niya ang mga paa nila, at maisuot ang mga damit Niya ay umupo Siyang muli *sabay* sinabi sa kanila, "Unawain niyo ang ginawa Ko sa inyo.

Halimbawa ni Jesus na Dapat Sundin

13 Tinatawag niyo Akong 'Guro' at 'Panginoon' at tama ang sinasabi niyo, dahil *yun nga* Ako. 14 Kaya't kung Ako na Panginoon at Guro ay naghugas ng inyong mga paa, tungkulin niyo ring hugasan ang mga paa ng isa't isa. 15 Dahil nagbigay Ako sa inyo ng isang halimbawa na inyo ring dapat gawin ang tulad sa ginawa Ko sa inyo. 16 Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo, walang alipin ang mas dakila sa panginoon niya, ni mensaherong mas dakila sa nagpadala sa kanya. 17 Kung naiintindihan niyo ang mga bagay na ito; mapalad kayo kung gagawin niyo sila. 18 Hindi para sa inyong lahat ang sinasabi Ko; kilala Ko ang mga pinili Ko. Pero para itong Kasulatan ay maganap, 'Ang kasama Kong kumain ng tinapay ang siyang sumipa sa Akin.' 19 Mula ngayon ay sinasabi Ko sa inyo bago pa *man* mangyari para kapag nangyari na ay manalig kayong Ako *Siya*.

Tinukoy ni Jesus ang Magtataksil sa Kanya

20 Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo, ang tumatanggap *sa* sinumang ipadala Ko ay sa Akin tumatanggap, at ang tumatanggap sa Akin ay tumatanggap sa nagpadala sa Akin." 21 Nang sabihin ni Jesus ang mga bagay na ito ay nabagabag Siya sa espiritu at nagpatotoo Siya at sinabi, "Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo na ang isa sa inyo ay ipagkakanulo Ako." 22 Kaya't nagtinginan ang mga alagad sa isa't isa *dahil* wala silang ideya kung sino ang Kanyang tinutukoy. 23 Pero nakahilig sa dibdib ni Jesus *ang* isa sa mga alagad niya na malapit kay Jesus, 24 Kaya't sumenyas dito si Simon Pedro para tanungin *kung* sino kaya *ang* tinutukoy Niya patungkol doon sa sinabi Niya. 25 At paghiga nito sa dibdib ni Jesus ay sinabi nito sa Kanya, "Panginoon, sino *po* iyon?" 26 Sinagot siya ni Jesus, "Ang bigyan Ko ng isang kapisasong tinapay matapos Ko *itong* isawsaw, siya iyon." At pagkatapos isawsaw ang isang kapisasong tinapay ay ibinigay Niya *ito* kay Judas Iskariote *na anak* ni Simon.

Inilihim ni Jesus ang Plano ni Judas

27 At matapos ang kapisaso ng tinapay *ay* si Satanas naman ang pumasok sa kanya. Kaya't sinabi sa kanya ni Jesus, "Gawin mo nang mabilis ang gagawin mo." 28 Pero wala sa kanila na nasa lamesa ang nakakaalam kung bakit Niya ito sinabi sa kanya. 29 Dahil akala ng ilan *sa kanila* na dahil hawak ni Judas ang lagayan ng pera ay sinabihan siya ni Jesus, "Bilhin mo ang mga bagay na kakailanganin natin para sa Pista," o para magbigay siya ng anuman sa mahihirap. 30 Kaya't matapos nitong tanggapin ang parte ng tinapay, dali-dali siyang lumabas. At gabi na noon. 31 Pag-alis niya ay sinabi ni Jesus, "Ngayon ay naluwalhati ang Anak ng Tao at ang Diyos ay naluwalhati sa pamamagitan Niya. 32 Kung ang Diyos ay naluwalhati sa pamamagitan Niya, ang Diyos din ay luluwalhatiin Siya sa Kanyang sarili, at agad Siya Niyang luluwalhatiin. 33 Mga munting anak,

kaunting panahon pa niyo Ako makakasama. Hahanapin niyo Ako, at kagaya ng sinabi Ko sa mga Judio na, 'Hindi niyo kakayananing pumunta kung saan Ako papunta,' *ganito* rin ang sinasabi Ko sa inyo ngayon.

Magmahalan – Utos ni Jesus sa mga Alagad

³⁴ Isang bagong utos ang ibinibigay Ko sa inyo, na mahalin niyo ang isa't isa, kung paano Ko kayo minahal, para kayo rin ay magmahalan sa isa't isa. ³⁵ Sa pamamagitan nito ay malalaman ng lahat na mga alagad Ko kayo, kung mayroon kayong pagmamahal sa isa't isa." ³⁶ Sinabi sa kanya ni Simon Pedro, "Panginoon, saan *po* Kayo papunta?" Sinagot siya ni Jesus, "Papunta Ako sa lugar kung saan di mo *pa* kayang sumunod sa Akin ngayon, pero susunod ka sa Akin pagkatapos." ³⁷ Sinabi sa Kanya ni Pedro, "Panginoon, ano *po* ang dahilan bakit hindi ko kakayananing makakasunod sa Inyo ngayon? Iaalay ko *po* ang buhay ko para sa Inyo." ³⁸ Sinagot siya ni Jesus, "Iaalay mo ang buhay mo para sa Akin? Totoong-totoo *ang sinasabi* Ko sa iyo , hinding-hindi titilaok ang manok maliban sa itatwa mo Ako ng tatlong beses."

Pinalakas ni Jesus ang Kanilang Loob

14 ¹ Huwag niyong hayaang mabagabag ang inyong puso. Manalig kayo sa Diyos; manalig rin kayo sa Akin. ² Sa loob ng tahanan ng Aking Ama ay maraming lugar na matutuluyan. Pero kung hindi ay sinabi ko na sana sa inyo. Aalis ako para maghanda ng lugar para sa inyo. ³ At kung *aalis* Ako at maghahanda ng lugar para sa inyo, muli Akong darating at isasama Ko *na* kayo sa Aking *piling*; para *kung* saan Ako nandoon ay nandoon din kayo. ⁴ At alam niyo kung saan Ako papunta at alam niyo ang daan. ⁵ Sabi sa Kanya ni Tomas, "Panginoon, hindi *po* namin alam kung saan *po* Kayo pupunta, at paano namin maaaring malaman ang daan?" ⁶ Sinabi sa kanya ni Jesus, "Ako ang Daan, at ang Katotohanan, at ang Buhay.

Walang makakalapit papunta sa Ama kundi sa pamamagitan Ko. ⁷ Kung nakilala niyo Ako, nakilala niyo na rin sana ang Ama Ko. At mula ngayon, kilala niyo na Siya at nakita niyo na Siya." ⁸ Sinabi sa Kanya ni Felipe, "Panginoon, ipakita Niyo *po* sa amin ang Ama at sapat na *po* ito sa amin." ⁹ Sinabi sa kanya ni Jesus, "Sa tinagal-tagal na panahong kasama niyo Ako, hindi mo pa *ba* Ako kilala, Felipe? Ang nakakita sa Akin ay nakakita na rin sa Ama. Paano mo sasabihin, 'Ipakita Niyo *po* sa amin ang Ama?'

Magagawa Niyo ang Aking mga Nagawa

¹⁰ Hindi ka *ba* naniniwala na Ako ay nasa Ama, at ang Ama ay nasa Akin? Ang mga salita na sinasabi Ko sa inyo ay hindi Ko sinasabi na galing *lang sa Aking* sarili. Pero ang Ama na nananahan sa Akin, Siya ang gumagawa ng mga gawain. ¹¹ Maniwala kayo sa Akin na Ako ay nasa Ama, at ang Ama ay nasa Akin; pero kung hindi *naman*, maniwala kayo sa Akin alang-alang na lang sa mga gawa. ¹² Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo. Ang nananalig sa Akin: *ang* mga gawain na ginagawa Ko ay gagawin niya rin at higit pa sa mga ito ang gagawin niya dahil pupunta na Ako sa Aking Ama. ¹³ At anumang hingin niyo na may kaugnayan sa pangalan Ko, ito ay gagawin Ko, para maluwalhati ang Ama sa pamamagitan ng Anak.

Humiling Kayo at Gagawin Ko

¹⁴ Kung hihiling kayo ng anumang bagay na may kaugnayan sa pangalan Ko, gagawin Ko *iyon*. ¹⁵ Kung mahal niyo Ako, isagawa niyo ang mga utos Ko. ¹⁶ At hihiling Ako sa Ama, at ibibigay Niya sa inyo ang isa pang Kaagapay na sasamahan kayo sa habang panahon-- ¹⁷ ang Espiritu ng katotohanan na hindi kayang tanggapin ng mundo dahil hindi Siya nito nakikita ni nakikilala Siya nito. Pero kilala niyo Siya dahil naninirahan Siya sa piling niyo at mananahan sa inyong kalooban. ¹⁸ Hindi Ko kayo iiwan na nangungulila. Lalakad Akong kasama niyo. ¹⁹ Sa maikling panahon na lang

at ang mundo ay hindi na Ako makikita, pero patuloy niyo Akong makikita. Dahil Ako ay nabubuhay, kayo rin ay mabubuhay. ²⁰ Sa araw na iyon ay mauunawaan niyo na Ako ay nasa Ama Ko at kayo ay nasa Akin, at Ako ay nasa inyo.

Kanino Lubos na Magpapakilala si Jesus

²¹ Ang nagtataglay ng mga utos Ko at tumutupad ng mga ito, siya ang nagmamahal sa Akin. At ang nagmamahal sa Akin ay kalulugdan ng Ama Ko, at Ako ay malulugod sa kanya at ipapakita Ko sa kanya ang Aking sarili." ²² Sinabi sa Kanya ni Judas (hindi yung Iskariote), "Panginoon, bakit *po* nangyaring sa amin Niyo *lang* planong ipakita ang Inyong sarili at hindi sa mundo?" ²³ Sumagot si Jesus at sinabi sa kanya, "Kung sinuman ay nagmamahal sa Akin, tutuparin niya ang salita Ko, at malulugod sa kanya ang Ama Ko, at sa kanya Kami magiging malapit, at gagawa Kami ng tahanan sa piling niya. ²⁴ Ang hindi nagmamahal sa Akin ay hindi tumutupad sa mga salita Ko. At ang salita na naririnig niyo ay hindi sa Akin kundi sa Ama na nagpadala sa Akin. ²⁵ Sinabi Ko sa inyo ang mga bagay na ito habang nakatira sa piling niyo.

Ang Kaagapay – Banal na Espiritu

²⁶ Pero ang Kaagapay, ang Espiritung Banal, na ipadadala ng Ama sa pamamagitan ng pangalan Ko, Siya ang magtuturo sa inyo ng lahat ng bagay at ipapaalala Niya sa inyo ang lahat ng sinabi Ko sa inyo. ²⁷ Kapayapaan ang iniiwan Ko sa inyo. Ang Aking kapayapaan ang ibinibigay Ko sa inyo: hindi gaya sa ibinibigay ng mundo ang ibinibigay Ko sa inyo. Huwag niyong hayaang maligalig ang inyong puso, ni hayaang matakot ito. ²⁸ Narinig niyo ang sinabi Ko sa inyo, 'Aalis Ako pero lalakad Akong kasama niyo.' Kung mahal niyo Ako, dapat sana ay matuwa kayo dahil sinabi Ko na aalis Ako papunta sa Ama dahil ang Ama Ko ay mas dakila sa Akin. ²⁹ At ngayon ay sinabi Ko na sa inyo bago pa ito mangyari para kapag nangyari na ito ay maniwala kayo. ³⁰ Hindi na Ko magsasalita ng mahaba sa inyo dahil

dumarating na ang pinuno ng mundong ito, at wala siyang hawak sa Akin. Wala. ³¹ Pero *mangyayari* ito para malaman ng mundo na mahal Ko ang Ama at ginagawa Ko ito gaya ng inutos sa Akin ng Ama. Tumayo na kayo. Alis na tayo dito."

Ako ang Puno, Kayo ang mga Sanga

15

¹ "Ako ang totoong puno ng ubas at ang Ama Ko ay ang hardinero. ² Ang bawat sangang nasa Akin na hindi naglalabas ng bunga, ito ay tinatanggal Niya, at ang bawat isang naglalabas ng bunga, ito ay nililinis Niya para lalo pang maglabas ng bunga. ³ Ngayon ay malinis na kayo sa pamamagitan ng salita na *sinabi* Ko sa inyo. ⁴ Manatili kayong nasa Akin at Ako ay *mananatiling* nasa inyo. Kung paano ang sanga na di kayang maglabas ng bunga mula sa sarili nito, maliban sa manatili itong nasa puno ng ubas, gayundin naman, hindi niyo rin *kaya*, maliban sa mananatili kayong nasa Akin. ⁵ Ako ang puno ng ubas, kayo ang mga sanga. Ang nananatiling nasa Akin at Ako *naman* ay nasa kanya, ito ang naglalabas ng maraming bunga, dahil kung wala Ako, ay wala kayong anumang kayang gawin. ⁶ Maliban sa ang *tao* ay manatiling nasa Akin, tulad *niya lang* ang sangang nalaglag sa labas at natuyo, tapos ay pagsasama-samahin ang mga ito at ihahagis sa gitna ng apoy, at ito ay nagliliyab.

Minamahal ni Jesus ang Kanyang mga Alagad

⁷ Kung manatili kayong nasa Akin at ang mga salita Ko ay manatiling nasa inyo, hihiling kayo ng anumang maibigan niyo at ito'y gagawin para sa inyo. ⁸ Sa ganito naluluwalhati ang Ama Ko, na kayo ay magbunga ng marami, at kayo ay magiging Aking mga alagad. ⁹ Kung paano Ako minahal ng Ama, gayun Ko rin kayo minahal. Manatili kayo sa loob ng pagmamahal Ko. ¹⁰ Kapag nasunod niyo ang Aking mga utos, mananatili kayo sa loob ng pagmamahal Ko, kung paano Ko sinunod ang mga utos ng

Aking Ama at nanatili sa loob ng Kanyang pagmamahal. ¹¹ Sinabi Ko sa inyo ang mga bagay na ito para ang kagalakan Ko ay manatili sa kalooban niyo at ang kagalakan niyo ay mapuno. ¹² Ito ang Aking utos, na mahalín niyo ang isa't isa kung paano Ko kayo minahal. ¹³ Wala *nang* hihigit pa sa pagmamahal na ito, na ang isang *tao* ay mag-alay ng kanyang buhay para sa mga kaibigan niya. ¹⁴ Kayo'y mga kaibigan Ko kung ginagawa niyo ang anumang inuutos Ko sa inyo.

Ayaw sa Inyo ng Mundo

¹⁵ Hindi Ko na kayo tinatawag na mga alipin, dahil ang alipin ay walang alam sa ginagawa ng kanyang panginoon. Pero tinawag Ko kayong mga kaibigan dahil lahat ng bagay na narinig Ko mula sa Ama Ko ay pinaalam Ko na sa inyo. ¹⁶ Hindi niyo Ako pinili, kundi Ako ang pumili sa inyo at nagtalaga sa inyo para kayo ay humayo at magbunga, at ang bunga niyo ay manatili. Para anumang hilingin niyo sa Ama na may kaugnayan sa pangalan Ko ay ibigay Niya sa inyo. ¹⁷ Inuutos Ko sa inyo ang mga bagay na ito na dapat kayong magmahalan sa isa't isa. ¹⁸ Kung ang mundo ay namumuhi sa inyo, dapat niyong malaman na bago pa sa inyo ay namuhi na ito sa Akin. ¹⁹ Kung kayo ay taga mundo, ang mundo ay malamang na magmamahal sa sarili nito. Pero dahil hindi kayo taga mundo, kundi ay pinili Ko kayo mula sa mundo, dahil dito ay ayaw sa inyo ng mundo. ²⁰ Alalahanin niyo ang salita na sinabi Ko sa inyo, 'Walang alipin na mas dakila kaysa sa panginoon niya. 'Kung inusig nila Ako, uusigin rin nila kayo. Kung tinupad nila ang Aking salita, tutuparin din nila ang sa inyo. ²¹ Pero lahat ng ito ay gagawin nila sa inyo dahil sa pangalan Ko, dahil hindi nila kilala ang nagpadala sa Akin. ²² Kung hindi *lang* Ako naparito at nagsalita sa kanila ay wala silang kasalanan, pero ngayon ay wala na silang dahilan para itanggi ang kasalanan nila. ²³ Ang may ayaw sa Akin ay ayaw rin sa Aking Ama. ²⁴ Kung hindi Ko ginawa sa harap nila ang mga gawaing hindi *pa* nagawa ninuman ay wala silang kasalanan.

Pero ngayon, pareho nilang nakita at pareho nilang kinamuhian Ako at ang Aking Ama. ²⁵ Pero para matupad ang salita na naisulat sa loob ng Batas nila na, 'Kinamuhian nila Ako nang walang dahilan.' ²⁶ Pero kapag dumating na ang Kaagapay na ipadadala Ko sa inyo mula sa Ama, ang Espiritu ng katotohanan na lumalabas mula sa Ama-Siya ang magpapatotoo patungkol sa Akin. ²⁷ At kayo rin ay magpapatotoo dahil simula't sa *pul* ay kasama Ko *na* kayo.

Ang Pag-uusig na Darating

16 ¹ Sinabi Ko ang mga bagay na ito sa inyo para hindi kayo matisod. ² Ititiwalag nila kayo sa mga simbahan. Oo, darating ang panahon na akala ng bawat isang nakapatay sa inyo ay nagbibigay *siya* ng serbisyo sa Diyos. ³ At gagawin nila ang mga ito sa inyo dahil hindi nila kilala ang Ama o Ako. ⁴ Pero sinabi Ko sa inyo ang mga bagay na ito para kapag dumating na ang oras ay maalala niyo sila na sinabi Ko *ang mga ito* sa inyo. Pero hindi Ko sinabi ang mga bagay na ito sa inyo noong una dahil kasama niyo *pa* Ako. ⁵ Pero ngayon ay aalis na Ako papunta sa nagpadala sa Akin at wala sa inyo ang nagtatanong sa Akin, 'Saan *po* Kayo papunta?'

Pagdating ng Kaagapay – Banal na Espiritu

⁶ Pero dahil sinabi Ko sa inyo ang mga bagay na ito ay napuno na ng lungkot ang inyong puso. ⁷ Sa kabila nito ay sinasabi Ko sa inyo ang katotohanan. May pakinabang sa inyo ang pag-alis Ko dahil kapag hindi Ako umalis ang Kaagapay ay hindi lalakad sa piling niyo. Pero kapag umalis Ako ay papupuntahin Ko Siya sa tabi niyo. ⁸ At pagdating Niya ay ipaliliwanag Niya na mali ang mundo patungkol sa kasalanan, at patungkol sa katuwiran, at patungkol sa hustisya. ⁹ Patungkol sa kasalanan; dahil totoong hindi sila naniwala sa Akin; ¹⁰ patungkol rin sa katuwiran, dahil aalis Ako papunta sa Ama Ko, at di niyo na Ako makikita; ¹¹ patungkol rin sa hustisya, dahil ang pangulo ng mundong

ito ay hinatulan na. ¹² Marami pa Akong bagay na sasabihin sa inyo pero di niyo *pa* kayang dalhin ngayon. ¹³ Pero ang Espiritu ng Katotohanan, kapag dumating na Siya, ay ituturo Niya sa inyo ang patungkol sa lahat ng katotohanan dahil hindi Siya magsasalita mula sa Kanyang sarili, sa halip ay sasabihin Niya anuman ang Kanyang narinig. At ibabalita Niya sa inyo ang mga bagay na darating. ¹⁴ Pararangalan Niya Ako dahil tatanggap Siya mula sa Akin at sasabihin Niya *ito* sa inyo. ¹⁵ Ang lahat ng mayroon ang Ama gaano man karami ay Akin. Dahil dito ay sinabi Ko na tatanggap Siya mula sa Akin at sasabihin Niya *ito* sa inyo.

Pag-akyat ni Jesus sa Langit

¹⁶ Maigsing panahon *na lang* at di niyo na Ako makikita. At *pagkalipas* rin ng maigsing panahon ay makikita niyo nanaman Ako dahil aalis *na* Ako papunta sa Ama." ¹⁷ Kaya't nagsalita sa isa't isa ang ilan sa mga alagad Niya, "Ano ba ito na sinabi Niya sa atin, 'Maigsing panahon *na lang* at di niyo na Ako makikita. At *pagkalipas* rin ng maigsing panahon ay makikita niyo nanaman Ako, 'at saka 'dahil aalis na Ako papunta sa Ama?" ¹⁸ Pagkatapos ay sinabi nila, "Ano ba itong sinasabi Niyang, 'Maigsing panahon?' Hindi natin maintindihan ang sinasabi Niya."

Ang Inyong Lungkot ay Mauuwi sa Kagalakan

²⁰ Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo na mag-iiyakan at magdadalamhati kayo, pero ang mundo ay magdiriwang. At kayo'y magluluksa pero ang pagluluksa niyo ay magiging kagalakan. ²¹ Ang babae, sa puntong siya'y manganganak na, ay nakakaranas ng matinding kirot dahil dumating na ang oras niya. Pero kapag naisilang na ang bata ay hindi na niya naaalala ang hirap dahil sa tuwa na may taong isinilang sa gitna ng daigdig. ²² Kaya't sa totoo *lang* kayo rin ay nakakaranas ng matinding kirot ngayon, pero muli Akong magpapakita sa inyo at magdiriwang ang inyong puso. At itong kagalakan niyo, walang sinuman ang

makakaagaw sa inyo. ²³ At sa araw na iyon ay hindi *na* kayo magtatanong sa Akin ng anuman. Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa inyo, na anumang hilingin niyo sa Ama na may kaugnayan sa pangalan Ko ay ibibigay Niya sa inyo.

Humingi Kayo at Kayo'y Tatanggap

²⁴ Hanggang ngayon ay hindi *pa* kayo humihiling ng anuman sa pangalan Ko. Humingi kayo at kayo'y tatanggap, para ang kagalakan niyo ay mapuno. ²⁵ Sinabi Ko sa inyo *ang mga* bagay na *ito* gamit ang mga talinghaga, pero dumarating ang panahon kung saan hindi na Ako magsasalita sa inyo gamit ang mga talinghaga, sa halip ay malinaw Kong ilalahad sa inyo ang patungkol sa Ama. ²⁶ Sa gitna ng araw na iyon ay hihingi kayo gamit ang pangalan Ko at di Ko sinasabi sa inyo na Ako ay mananalangin sa Ama para sa inyo; ²⁷ dahil ang Ama mismo ay nagmamahal sa inyo, sapagkat minahal niyo Ako at naniwala na Ako ay naparito kasama ng Diyos. ²⁸ Lumabas Ako mula sa Ama at lumakad sa gitna ng daigdig. Muli Kong iniwan ang daigdig at paalis na Ako papunta sa Ama. ²⁹ Sinabi sa Kanya ng mga alagad Niya, "Tignan niyo ngayon, malinaw na Kayong nagsasalita at hindi na Kayo nakikipag-usap *gamit* ang talinghaga! ³⁰ Ngayon *po* ay sigurado kami na alam Niyo *po* ang lahat ng bagay at walang sinuman ang dapat na magduda sa Inyo. Sa pamamagitan nito kami *po'y* naniniwala na mula sa Diyos ay naparito Kayo."

Tagumpay si Jesus Laban sa Mundo

³¹ Sinagot sila ni Jesus, "Naniniwala na *ba* kayo ngayon? ³² Tignan niyo, dumarating na ang oras, at ngayon ay malapit na kung saan kayo ay magsisikalat, ang bawat isa ay magkakanya-kanya, at iiwanan niyo Akong mag-isa. Pero hindi Ako nag-iisa dahil ang Ama ay kasama Ko. ³³ Sinabi Ko sa inyo ang mga bagay na ito para sa pamamagitan Ko ay magkaroon kayo ng kapayapaan. May

pagdurusa kayo sa ibabaw ng mundo, pero mabuhayan kayo ng loob, napagtagumpayan Ko na ang mundo."

Kinausap ni Jesus ang Ama

17 ¹ Sinabi ni Jesus ang mga ito at ibinaling ang mga mata Niya papunta sa langit sabay sinabi, "Ama, dumating na *po* ang oras. Luwalhatiin Niyo *na po* ang inyong Anak upang ang Anak Niyo rin ay luwalhatiin Kayo, ² ayon sa ibinigay Niyong kapangyarihan sa Kanya sa lahat ng katawang lupa, upang lahat sila na ibinigay Niyo sa Kanya ay mabigyan Niya ng walang hanggang Buhay. ³ At ang walang hanggang Buhay ay ganito, na kilalanin Ka nila ang nag-iisang tunay na Diyos at ang pinadala Mo *na si* Jesu-Kristo. ⁴ Niluwalhati Ko *po* Kayo sa ibabaw ng daigdig. Tinapos Ko *po* ang trabahong ibinigay Niyo *po* sa Aking gawin. ⁵ At ngayon *po* ay luwalhatiin Niyo Ako Ama, kasama ng sarili Niyo, ng kaluwalhatian na mayroon Ako sa piling Niyo bago pa magkaroon ng daigdig. ⁶ Ipinakilala Ko *po* ang Inyong pangalan sa mga taong ipinagkaloob Niyo sa Akin mula sa daigdig. Sila *po* ay sa Inyo at sa Akin Niyo sila ibinigay, at tinupad nila ang Inyong salita. ⁷ Ngayon *po'y* alam na nila na ang lahat ng mga bagay na ibinigay Niyo sa Akin gaano man karami ay mula sa Inyo. ⁸ Dahil ang mga salita na ibinigay Niyo *po* sa Akin ay ibinigay Ko na sa kanila, at tinanggap *naman* nila, at totoong naunawaan nila na mula sa Inyo ay naparito Ako, at naniwala sila na Kayo *po* ang nagpadala sa Akin. ⁹ Ako *po* ay humihiling patungkol sa kanila, hindi patungkol sa mundo ang hiling Ko, kundi patungkol sa kanila na ibinigay Niyo *po* sa Akin, dahil *po* sa Inyo sila.

Kay Jesus ang Lahat ng sa Diyos

¹⁰ At lahat *po* ng sa Akin ay sa Inyo at ang sa Inyo *ay* sa Akin; at Ako ay naluwalhati sa pamamagitan nila. ¹¹ At hindi napo Ako magtatagal sa ibabaw ng daigdig, pero

sila *po* ay nasa ibabaw *pa* ng daigdig. At dumudulog *po* Ako sa Inyo: Amang Banal, ingatan Niyo *po* sila sa pamamagitan ng pangalan Niyo na ibinigay Niyo sa Akin, upang sila ay magkaisa kagaya natin. ¹² Habang sila *po'y* kasama Ko sa ibabaw ng daigdig *ay* iniingatan Ko sila sa pamamagitan ng pangalan Niyo: sila na ibinigay Niyo *po* sa Akin ay iningatan Ko at wala sa kanila ang napahamak maliban sa anak ng kapahamakan upang matupad ang Kasulatan. ¹³ Pero ngayon *po ay* lumalapit Ako sa Inyo at sinasabi Ko ang mga bagay na ito sa ibabaw ng daigdig upang ang pagkakamit nila ng Aking kagalakan ay mangyari na sa kanila.

Panalangin ng Pag-iingat

¹⁴ Ibinigay Ko *po* sa kanila ang Inyong salita at kinamuhian sila ng mundo, dahil hindi sila produkto ng mundo, katulad Ko *na* hindi produkto ng mundo. ¹⁵ Hindi Ko *po* hinihiling na tanggalin Niyo *po* sila mula sa mundo, kundi ay ingatan Niyo *po* sila mula sa masama. ¹⁶ Hindi *po* sila kabilang sa mundo, gaya Ko *po na* di kabilang sa mundo. ¹⁷ Pakabanalin Niyo *po* sila sa pamamagitan ng Inyong katotohanan. Ang Inyo pong salita ay katotohanan. ¹⁸ Kung paanong Ako ay pinadala Niyo papunta sa mundo, gayon din naman ay pinadala Ko sila sa gitna ng mundo. ¹⁹ At alang-alang sa kanila ay itinatalaga Ko *po* ang Aking sarili upang sila rin ay maitalaga sa pamamagitan ng katotohanan.

Panalangin para sa Pag-kakaisa

²⁰ At hindi lang *po* Ako humihiling para sa mga ito kundi para rin sa mga maniniwala sa Akin sa pamamagitan ng salita nila; ²¹ na sila *pong* lahat ay magkaisa; kung paanong Ikaw, Ama, ay sumasa Akin, at Ako *po'y* sumasa Inyo, na sila din *po* ay magkaisa *sa kaugnayan* nila sa atin, para maniwala ang mundo na pinadala Niyo *po* Ako. ²² At ang kaluwalhatian na ibinigay Niyo *po* sa Akin ay ibinigay Ko na sa kanila para sila *po* ay magkaisa kung paanong tayo ay nagkakaisa. ²³ Ako'y sumasa kanila at Kayo'y sumasa Akin

para sila'y maging kumpleto sa pagkakaisa at para mauunawaan ng mundo na Kayo ang nagpadala sa Akin, at minahal Niyo sila kung paano Niyo *po* Ako minahal.

Panalangin na Maghari ang Pag-ibig

24 Ama, gusto Ko *po* na sila rin na pinagkaloob Niyo sa Akin ay makasama Ko kung nasaan Ako para makita nila ang kaluwalhatiang nasa Akin na ibinigay Niyo *po* sa Akin, dahil minahal Niyo na Ako bago *pa man* lalangin ang mundo. 25 Amang matuwid, kahit pa hindi Kayo kilala ng mundo, kilala Ko naman Kayo at naunawaan ng mga ito na pinadala Niyo Ako. 26 At pinakilala Ko *po* sa kanila ang pangalan Niyo at *patuloy na* ipapakilala, para ang pag-ibig na ipinaranas Niyo *po* sa Akin ay sumakanila at Ako sa kanila."

Tinraydor ni Judas si Jesus

18 ¹ Pagkasabi ni Jesus sa mga bagay na ito ay lumakad Siya kasama ng mga alagad Niya patawid ng batis ng Cedron kung saan ay may hardin. Pumasok Siya roon pati na ang mga alagad Niya. ² At alam rin ni Judas na nagtaksil sa Kanya ang lugar, dahil madalas magtipon si Jesus doon kasama ng mga alagad Niya. ³ Kaya't nang makakuha si Judas ng isang batalyon at mga tauhan mula sa mga pinunong pari at mga Pariseo, nagpunta siya roon na may dalang mga sulo, at mga lampara, saka mga armas. ⁴ Kaya naman si Jesus, *dahil* nalalaman ang lahat ng mangyayari sa Kanya, ay lumabas sabay sinabi sa kanila, "Sino ba ang hinahanap niyo?" ⁵ Sinagot nila Siya, "Si Jesus na Nazareno." Sinabi sa kanila ni Jesus, "Ako *Siya*." At nakatayo rin kasama nila si Judas na nagtaksil sa Kanya.

Iningatan ni Jesus ang mga Alagad

⁶ Kaya't nang sabihin Niya sa kanilang, "Ako *Siya*," sila'y napa atras at nabuwal sa lupa. ⁷ Kaya't muli Siyang nagtanong sa kanila, "Sino ba ang hinahanap niyo?" At

sinabi nila, "Si Jesus na Nazareno." ⁸ Sumagot si Jesus, "Sinabi Ko na sa inyo na Ako. Kaya't kung Ako ang hanap niyo, pabayaang niyong makaalis ang mga ito:" ⁹ Para matupad ang salita na sinabi Niya na, "Walang sinumang napahamak mula sa kanila na ipinagkaloob Niyo sa Akin." ¹⁰ Kaya't binunot ni Simon Pedro ang dalang patalim at tinaga ang alipin ng pangulo ng kaparian, anupa't natanggal niya ang kanang taynga nito. At ang pangalan ng alipin ay Malkus. ¹¹ Kaya't sinabi ni Jesus kay Pedro, "Ipasok mo ang patalim mo sa loob ng lalagyan! Ang baso na ibinigay sa Akin ng Ama, hinding-hindi Ko *ba* ito iinumun?" ¹² Kaya't ang *buong* batalyon, kasama ng kapitan, at ng mga tauhan ng mga Judio ay dinakip si Jesus at tinali nila Siya.

Dinakip si Jesus at Dinala kay Annas

¹³ At dinala muna Siya kay Annas dahil siya ang biyenang lalaki ni Caiafas na siyang pangulo ng kaparian noong taong iyon. ¹⁴ At si Caiafas ang nagpayo sa mga Judio na *mas* mainam *na* isang tao ang mamatay alang-alang sa taong bayan. ¹⁵ Pero sinusundan ni Simon Pedro si Jesus pati nang isa pang alagad. At ang alagad na ito ay kilala ng pangulo ng kaparian at kasamang pumasok ni Jesus sa loob ng palasyo ng pangulo ng kaparian. ¹⁶ Pero si Pedro ay tumayo *lang* sa tabi ng pintuan sa labas. Kaya't lumabas yung isang alagad na kilala ng pangulo ng kaparian at kinausap ang gwardia sa pintuan. At pinapasok nito si Pedro. ¹⁷ Kaya't sinabi kay Pedro ng babaing gwardia sa pinto, "Di *ba't* isa ka rin sa mga alagad ng taong ito?" Sinabi niya, "Ako? Hindi *ho*." ¹⁸ Pero ang mga alipin at ang mga tauhan ay nakatayo *sa harap ng* nagbabagang uling na ginawa nila dahil sa lamig. At nagpapainit sila roon, at kasama nilang nakatayo si Pedro na nagpapainit rin. ¹⁹ Ngayon, ang pangulo ng kaparian ay nagtanong kay Jesus tungkol sa mga alagad Niya at tungkol sa mga katuruan Niya.

Ang Lihim na Paglilitis kay Jesus

20 Sinagot siya ni Jesus, "Lantaran Akong nagsasalita sa mundo. Lagi Akong nagtuturo sa loob ng simbahan at sa loob ng templo kung saan laging nagtitipon ang mga Judio. At wala Akong *turo na* sinabi ng palihim. 21 Bakit mo Ako tinatanong? Tanungin mo ang mga nakarinig, kung ano ang sinabi Ko sa kanila. Tignan mo, alam nila ang sinabi Ko." 22 Pero nang sabihin Niya ang mga ito, sinampal si Jesus ng isa sa mga tauhang nakatayo *sabay* nagsabi, "Ganito Ka sumagot sa pangulo ng kaparian?" 23 Sinagot siya ni Jesus, "Kung masama ang sinabi Ko, magpatotoo ka tungkol sa masama, pero kung maganda bakit mo Ako sinampal?"

Ang Panghihina ni Pedro sa Pananalig

24 *Pagkatapos nito'y* pinadala Siya ni Annas na nakagapos kay Caiafas na pangulo ng kaparian. 25 At habang nakatayo at nagpapainit ng katawan si Simon Pedro ay sinabi naman nila sa kanya, "Hindi *ba't* isa ka rin sa mga alagad Niya?" Itinanggi niya ito at sinabi, "Ako? Hindi *ho*." 26 *Yung* isa mula sa mga alipin ng pangulo ng kaparian na pinsan ng lalaking tinagpasan ni Pedro ng taynga ay nagsabi, "Di *ba* nakita kita sa loob ng hardin na kasama Niya?" 27 Muli nanaman itong itinanggi ni Pedro at biglang tumilaok ang manok. 28 Kaya't mula kay Caiapas ay dinala nila si Jesus sa loob ng kampo, at umaga na ng sandaling iyon. Pero sila, hindi sila pumasok sa loob ng kampo sa kagustuhan nilang di madungisan, at para makasalo sila sa Paskua. 29 Kaya't lumabas si Pilato at sinabi sa kanila, "Anung akusasyon ang dala niyo laban sa taong ito?" 30 Sumagot sila at sinabi sa kanya, "Hindi siguro namin Siya dadalhin sa iyo kung hindi Siya isang masamang tao."

Ginamit Nila si Pilato Para Ipapatay si Jesus

31 Kaya't sinabi sa kanila ni Pilato, "Kunin niyo Siya at hatulan niyo Siya ayon sa inyong Batas." Sinabi naman sa

kanya ng mga Judio, "Iligal sa aming magpapatay ng sinuman." ³² (para ang salita na sinabi ni Jesus ay matupad na nagpapahiwatig kung anung klaseng kamatayan Siya ay malapit nang mamatay.) ³³ Kaya't pumasok uli si Pilato sa loob ng kampo sabay ipinatawag si Jesus, at sinabi sa Kanya, "Ikaw *ba* ang Hari ng mga Judio?" ³⁴ Sinagot siya ni Jesus, "Sinasabi mo *ba* ang bagay na ito mula sa iyong sarili o may ibang nagsabi sa iyo tungkol sa Akin?" ³⁵ Sumagot si Pilato, "Ako ba'y Judio? Ang *sarili* Mong bayan at ang mga pinunong pari ang nagdala sa Iyo sa akin. Ano ba ang ginawa Mo?" ³⁶ Sumagot si Jesus, "Ang Aking kaharian ay di galing sa mundong ito. Kung ang Aking kaharian ay nasa mundong ito, nakipaglaban na sana ang Aking mga tauhan para hindi Ako madakip ng mga Judio. Pero sa ngayon, ang Aking kaharian ay wala dito." ³⁷ Kaya't sinabi sa Kanya ni Pilato, "Kung ganoon, Ikaw *nga* ay *isang* hari?" Sumagot si Jesus, "Ikaw *na* ang nagsabing hari Ako. Ako ay isinilang para dito, at para dito ay dumating Ako sa ibabaw ng mundo: upang Ako'y magbigay ng testimoniya sa katotohanan. Bawat isang panig sa katotohanan ay nakikinig sa Aking tinig."

Walang Makitang Kasalanan si Pilato

³⁸ Sinabi sa kanya ni Pilato, "Ano ba ang katotohanan?" At pagkasabi nito'y lumabas siyang muli *para* harapin ang mga Judio, at sinabi niya sa kanila, "Wala ako sa Kanyang makitang anumang krimen. ³⁹ Pero mayroon kayong kaugalian *kada* pagsapit ng Paskua na dapat akong magpalaya *ng* isang *tao para* sa inyo. Kaya't gusto niyo ba na palayain ko sa inyo ang Hari ng mga Judio?" ⁴⁰ Kaya't sumigaw uli silang lahat sabay sabi, "Hindi ang isang ito, kundi si Barabas! Pero si Barabas ay isang mandarambong."

Ang Koronang Tinik

19

¹ Kaya't sa puntong iyon ay kinuha ni Pilato si Jesus at hinagupit Siya. ² At ang mga sundalo ay gumawa ng koronang tinik, ipinatong sa Kanyang ulo, at isang lilang balabal ang kanilang ibinalot sa Kanya. ³ At sinabi nila, "Mabuhay ang Hari ng mga Judio!" At nagbigay sila sa Kanya ng maraming sampal. ⁴ Kaya't muling lumabas si Pilato at sinabi sa kanila, "Tignan niyo, dinadala ko Siya palabas sa inyo para malaman niyo na wala akong makitang anumang *pwedeng* ikaso sa Kanya. ⁵ Pagkatapos ay dinala niya sa labas si Jesus na nakasuot ng koronang tinik at ng lilang balabal, at sinabi niya sa kanila, "Tignan niyo yung tao." ⁶ Kaya't nang makita Siya ng mga pinunong pari at ng mga tauhan sumigaw sila, "Ipako mo sa krus! Ipako mo sa krus!" Sinabi sa kanila ni Pilato, "Kunin niyo Siya at kayo ang magpako sa krus, dahil wala akong makitang pagkakamali sa Kanya." ⁷ Sinagot siya ng mga Judio, "Mayroon kaming batas at ayon sa aming batas ay dapat Siyang mamatay dahil ginawa Niyang Anak ng Diyos ang Kanyang sarili."

Gustong Palayain ni Pilato si Jesus

⁸ Kaya't nang marinig ni Pilato ang salitang iyon, lalo siyang natakot. ⁹ At muli siyang pumasok sa loob ng kampo at tinanong niya si Jesus, "Taga saan ka ba?" Pero hindi nagbigay sa kanya ng sagot ni Jesus. ¹⁰ Kaya't sinabi sa Kanya ni Pilato, "Hindi Mo *ba* ko sasagutin? Hindi Mo *ba* alam na may kapangyarihan akong ipako Ka sa krus at may kapangyarihan akong palayain Ka?" ¹¹ Sumagot si Jesus, "Wala kang anumang kapangyarihan laban sa Akin kung hindi ito sa iyo ibinigay mula sa itaas: dahil dito, ang nagdala sa Akin sa iyo ang may mas malaking kasalanan." ¹² Mula noon ay naghanap na si Pilato ng paraan na palayain Siya. Pero patuloy ang sigawan ng mga Judio sa pagsasabing, "Kung palalayain mo iyan, hindi ka kaibigan

ng Emperador! Sinumang ginagawang hari ang sarili ay kumakalaban sa Emperador."

Ang Politikong Walang Prinsipyo

¹³ Kaya't nang marinig ni Pilato ang salitang iyon, inakay niya palabas si Jesus at umupo sa ibabaw ng Luklukan ng Hukuman, sa ibabaw ng lugar na kung tawagin ay, "Nilatag na Bato," pero sa Hebreo *ay*, "Pedestal". ¹⁴ Pero iyon ay panahon na para sa paghahanda ng Paskua, at halos alas dose *na* ng tanghali. At sinabi niya sa mga Judio, "Pagmasdan niyo, ang hari niyo!" ¹⁵ Pero sumigaw sila *ng*, "Dalhin mo na! Dalhin mo na *yan*! Ipako mo na Siya sa krus!" Sinabi sa kanila ni Pilato, "Ipapako ko ba sa krus ang hari niyo?" Sumagot ang mga pinunong pari, "Wala kaming hari maliban sa Emperador!" ¹⁶ Kaya't sa puntong iyon Siya'y ipinaubaya na niya sa kanila para ipako sa krus. At kinuha na nila si Jesus at dinala.

Ipinako sa Krus si Jesus

¹⁷ At habang dala-dala ang Kanyang krus, lumakad Siya papunta sa kung tawagin ay Lugar ng Bungo na tinatawag sa Hebreo na Golgota. ¹⁸ Doon nila Siya ipinako sa krus at may dalawa pang kasama Niya: ang isa sa kanan at ang isa naman ay sa kaliwa; at sa gitna *nila* si Jesus. ¹⁹ At nagsulat rin si Pilato ng pamagat para sa kasong krimen, tapos ay ipinaskil niya *ito* sa tuktok ng krus. At ang nakasulat ay: JESUS NA NAZARENO, ANG HARI NG MGA JUDIO. ²⁰ Kaya't marami sa mga Judio ang nakabasa sa pamagat na ito dahil ang lugar kung saan ipinako si Jesus ay malapit *lang* sa lungsod at ito'y nakasulat sa Hebreo, sa Griego, *at* sa Latin. ²¹ Kaya't sinabi ng mga pinunong pari ng mga Judio kay Pilato, "Huwag mong isulat, 'ANG HARI NG MGA JUDIO' kundi, 'ANG ISANG ITO AY NAGSABING AKO ANG HARI NG MGA JUDIO.'" ²² Sumagot si Pilato, "Naisulat ko na ang naisulat ko."

Pinagsugalan ang Mamahaling Damit ni Jesus

23 Kaya't nang ipako ng mga sundalo si Jesus ay kinuha nila ang mga damit Niya at pinagparte ang mga ito sa apat, isang parte kada sundalo, pati ang Kanyang panloob na damit. Pero ang panloob na damit ay walang katahi-tahi, hinabi mula sa itaas hanggang sa kabuuan. 24 Kaya't sinabi nila sa isa't isa, "Huwag nating hatiin ito, sa halip ay magpalabunutan *na lang* tayo para dito *upang malaman kung* kanino ito mapupunta." Para matupad ang Kasulatan na nagsasabing, "Pinaghatian nila ang Aking mga damit sa kanilang mga sarili at nagpalabunutan sila para sa Aking damit." Kaya ito *nga* talaga ang ginawa ng mga sundalo.

Pinagkatiwala ni Jesus kay Juan ang Kanyang Ina

25 At nakatayo malapit sa krus ni Jesus ang Kanyang ina, at ang kapatid na babae ng Kanyang ina, *si* Maria na *asawa* ni Cleopas, at si Maria na taga Magdala. 26 Kaya't nang makita ni Jesus ang ina at ang alagad na malápit sa puso Niya na nakatayo sa tabi, sinabi Niya sa Kanyang ina, "Ginang, tignan mo, ang iyong anak!" 27 Pagkatapos ay sinabi Niya sa alagad, "Tignan mo, ang iyong ina!" At mula sa oras na iyon, tinanggap siya nitong alagad sa loob ng kanyang sariling *tahanan*. 28 Pagkatapos nito, nang makita ni Jesus na ngayon ay nagawa na Niya ang lahat ng bagay para matupad ang Kasulatan, sinabi Niya, "Nauuhaw Ako." 29 Ngayon, mayroon doong isang lalagyang puno ng suka. At nang mapuno nila ng suka ang espongha at makabit *sa sanga* ng hysop, inilagay nila *iyon* sa bibig Niya. 30 Kaya't nang tanggapin ni Jesus ang suka ay sinabi Niya, "Tapos na." At pagyuko ng ulo ay ibinigay na Niya ang espiritu. 31 Kaya't ang mga Judio, para hindi manatili sa ibabaw ng krus ang mga katawan sa kalagitnaan ng Araw ng Pamamahinga, dahil iyon ay *panahon ng* paghahanda, (dahil ang Araw ng Pamamahingang iyon ay napakahalagang araw) hiniling nila

kay Pilato na baliin ang kanilang mga binti at alisin na sila.
32 Kaya't lumapit ang mga sundalo at parehong binali ang mga binti ng nauna at yung sa isa pang kasama Niyang ipinako sa krus.

Pagkamatay at Libing ni Jesus

33 Pero, pagdating sa harap ni Jesus, nang makita nilang patay na Siya, ay hindi na nila binali ang Kanyang mga binti. 34 Pero sinaksak ng sibat ang Kanyang tagiliran *ng* isa sa mga sundalo at biglang lumabas *ang* dugo at tubig. 35 At nagpatotoo ang nakakita at totoo ang kanyang testimoniya. Alam Niya rin na totoo ang sinasabi niya, para kayo ay maniwala. 36 Dahil nangyari ang mga bagay na ito para ang Kasulatan ay matupad, "Walang buto Niya ang mababali." 37 At muli, isa pang Kasulatan ang nagsasabi, "Pagmamasdan nila ang sinaksak nila." 38 At pagkatapos nito ay hiniling kay Pilato ni Jose na taga Arimatea na alagad ni Jesus (pero palihim *lamang* dahil sa takot sa mga Judio) na makuha niya ang katawan ni Jesus. At pumayag *naman* si Pilato. Kaya nagpunta siya at kinuha ang katawan ni Jesus. 39 At dumating rin si Nicodemo (iyong nakipagkita noong una kay Jesus nang gabi) na may dalang pabangong gawa sa pinaghalong mira at alobera na aabot sa 35 litro. 40 Kaya't kinuha nila ang katawan ni Jesus at binalot ito sa mga linong tela kasama ng mga pabango ayon sa nakagawiang paraan na paglilibing sa mga Judio. 41 Ngayon, sa loob ng lugar kung saan Siya ipinako sa krus ay may isang hardin, at sa loob ng hardin *ay may* isang bagong libingan kung saan ay wala pang sinumang nailagay. 42 Kaya't doon nila inilagay si Jesus dahil sa Paghahanda ng mga Judio, dahil ang libingan ay malapit *lang*.

Muling Nabuhay si Jesus

20 1 At sa unang *araw* ng linggo, si Maria na taga Magdala ay lumakad ng maaga habang madilim pa papunta sa libingan at nakita niya ang bato

na natanggal mula sa libingan. ² Kaya't tumakbo siya at nagpunta kina Simon Pedro at sa isa pang alagad na malápit sa puso ni Jesus. At sinabi niya sa kanila, "Kinuha nila ang Panginoon mula sa libingan at di namin alam kung saan nila Siya nilagay!" ³ Kaya't umalis si Pedro at yung isa pang alagad at nakarating sa libingan. ⁴ At sabay na nagsitakbo ang dalawa, pero mas matulin yung isang alagad *kaya* naiwan niya si Pedro, at nauna itong dumating sa libingan. ⁵ At pagsilip ay nakita niyang nakalatag ang mga linong tela pero hindi pa siya pumasok. ⁶ At dumating si Simon Pedro kasunod niya at pumasok ito sa loob ng libingan at nakita ang mga linong tela na nakalatag, ⁷ at ang panyong nakalagay sa ulo Niya na hindi kasama ng mga linong telang nakalatag kundi ay hiwalay na nakabulumbon sa isang tabi. ⁸ Kaya't pumasok din yung isang alagad na naunang dumating sa libingan. At nakita niya at Siya'y naniwala. ⁹ Hindi pa kasi nila naiintindihan ang Kasulatan na Siya'y dapat na bumangon mula sa mga patay.

Nagpakita si Jesus sa Unang Pagkakataon

¹⁰ Kaya't bumalik uli ang mga alagad sa kani-kanilang tirahan. ¹¹ Pero si Maria ay nakatayong umiiyak sa labas, katabi ng libingan. At habang umiiyak ay sumilip siya sa loob ng libingan, ¹² at nakita niyang nakaupo ang dalawang anghel na nakadamit ng puti, ang isa ay malapit sa ulo at ang isa ay malapit sa paa: kung saan inilagay ang katawan ni Jesus. ¹³ At sinabi nila sa kanya, "Iha, bakit ka umiiyak?" Sinabi niya sa kanila, "Kinuha *po* kasi nila ang Panginoon ko, at di ko *po* alam kung saan nila Siya nilagay." ¹⁴ At pagkasabi nito ay napatingin siya sa likuran at nakita niya si Jesus na nakatayo pero hindi niya alam na si Jesus iyon. ¹⁵ Sinabi sa kanya ni Jesus, "Iha, bakit ka umiiyak? Sinung hinahanap mo?" Sa pag-aakala niyang Siya ang hardinero, sinabi niya sa Kanya, "Ser, kung kayo *po* ang nagdala sa Kanya, sabihin niyo *po* sa akin kung saan niyo Siya inilagay at ako *na po* ang magdadala sa Kanya." ¹⁶ Sinabi sa kanya ni Jesus, "Maria!" Paglingon ay sinabi niya sa Kanya, "Raboni! (ang

ibig sabih'y, 'Guro') 17 Sinabihan siya ni Jesus, "Huwag mo Akong hawakan dahil hindi pa ako umaakyat papunta sa Ama Ko. Pero lumakad ka papunta sa Aking mga kapatid at sabihin mo sa kanila, 'Paakyat na Ako papunta sa Ama Ko at Ama niyo, at sa Diyos Ko at Diyos niyo. "

Ang Tagumpay at Kasiyahan ay Inyo

18 Dumating si Maria na taga Magdala *para* ibalita sa mga alagad na nakita niya ang Panginoon at sinabi Niya ang mga bagay na ito sa kanya. 19 Samantala, kinagabihan nang araw na iyon, ang unang *araw* ng linggo, at habang ang mga pinto ay naka kandado kung saan nagkatipon ang mga alagad dahil sa takot *nila* sa mga Judio, dumating si Jesus at tumayo sa gitna at sinabi sa kanila, "Kapayapaan sa inyo!" 20 At pagkasabi nito ay ipinakita Niya sa kanila ang mga kamay at ang tagiliran Niya. Kaya't nagdiwang ang mga alagad nang makita ang Panginoon. 21 Kaya't sinabing muli ni Jesus sa kanila, "Kapayapaan sa inyo. Kung paanong ipinadala Ako ng Ama, ipinapadala Ko rin kayo." 22 At pagkasabi nito ay hiningahan Niya at sinabihan sila, "Tanggapin niyo ang Espiritung Banal. 23 Kaninumang mga kasalanan *ang* inyong patawarin, ang mga ito'y pinatatawad *para* sa kanila, kaninumang *kasalanan* ang pagkaitan ninyo *ng kapatawaran*, ang mga ito ay pinagkaitan *ng kapatawaran*." 24 Pero si Tomas na alyas "Kambal" na isa sa labing-dalawa ay hindi nila kasama nang dumating si Jesus.

Jesus, Ating Panginoon at Diyos

25 Kaya't sinabi sa kanya ng ibang mga alagad, "Nakita namin ang Panginoon!" Pero ang sabi niya sa kanila, "Malibang makita ko sa gitna ng mga kamay Niya ang marka ng mga pako at malagay ko ang daliri ko papasok sa butas ng mga pako, at mailagay ko ang kamay ko sa loob ng tagiliran Niya, hinding hindi ako maniniwala!" 26 At matapos ang walong araw, ang mga alagad Niya ay nasa loob muli at si Tomas ay kasama *na* nila. Habang ang mga pintuan ay

nakakandado, dumating si Jesus at tumayo sa kalagitnaan. At sinabi Niya, "Kapayapaan sa inyo!" ²⁷ Pagkatapos ay sinabi Niya kay Tomas, "Ilagay mo dito ang daliri mo at tignan mo ang mga kamay Ko. Iunat mo rin ang kamay mo at ilagay mo sa loob ng tagiliran Ko. Huwag ka ring maging mapag-alinlangan, kundi mapagpaniwala." ²⁸ At sumagot si Tomas at sinabi sa Kanya, "Ang Panginoon ko, at ang Diyos Ko!" ²⁹ Sinabi sa kanya ni Jesus, "Dahil nakita mo Ako, Tomas, ay naniwala ka na. Mapalad ang mga hindi nakakita pero naniwala." ³⁰ Sa totoo *lang* din, marami pang ibang senyales ang ginawa ni Jesus sa harap ng mga alagad Niya na di naisulat sa loob ng aklat na ito. ³¹ Pero naisulat ang mga ito para maniwala kayo na si Jesus ang Kristo, ang Anak ng Diyos at dahil sa pananalig ay magkaroon kayo ng Buhay sa pamamagitan ng pangalan Niya.

Huwag Balikan ang Nakaraan at Sumunod

21 ¹ Pagkatapos ng mga bagay na ito, ipinakitang muli ni Jesus ang Kanyang sarili sa mga alagad sa tanging dagat ng Tiberias. At sa ganitong paraan Siya nagpakita: ² Magkakasamang nandoon *sina* Simon Pedro, at Tomas na alyas Kambal, pati *si* Nataniel na taga Cana sa Galilee, at ang *mga lalaking anak* ni Zebedeo, at dalawa pa sa Kanyang mga alagad. ³ Sinabi sa kanila *ni* Simon Pedro, "Aalis ako para mangisda." Sinabi nila sa kanya, "Tara, sama rin kami sa iyo!" Umalis sila at agad na sumakay sa loob ng bangka. Pero wala silang nahuli nang gabing iyon. ⁴ At pagdating na ng umaga, tumayo si Jesus sa ibabaw ng pampang, pero hindi nakilala ng mga alagad na Siya si Jesus.

Wala Silang Nahuling Isda

⁵ Kaya't sinabi sa kanila ni Jesus, "Mga tutoy, wala *ba* kayong anumang pagkain?" Sumagot sila sa Kanya, "Wala *po*." ⁶ At sinabi Niya sa kanila, "Ihagis niyo ang lambat sa bandang kanang bahagi ng bangka at makakakita kayo."

Inihagis *nga* nila at ngayon ay di na nila ito kayang hilahin dahil sa dami ng mga isda. ⁷ Kaya't ang alagad na iyon na malapit sa puso ng Panginoon ay nagsabi kay Pedro, "Ang Panginoon yun!" Kaya't nang marinig *ni* Simon Pedro na ang Panginoon yun, nagsuot siya ng pang-itaas na damit (dahil siya'y nakahubad) at tumalon siya sa gitna ng dagat. ⁸ At dumating ang ibang mga alagad sa maliit na bangka dala-dala ang lambat ng mga isda. Hindi sila kasi ganun kalayo mula sa lupa, kundi humigit kumulang nasa 90 metro.

Binigyan Sila ni Jesus ng Higit pa sa Kanilang Pangangailangan

⁹ Kaya't nang makarating sila sa ibabaw ng lupa, nakita nilang may nakahandang nagbabagang mga uling na may nakapatong na isang isda sa ibabaw at isang tinapay. ¹⁰ Sinabi sa kanila ni Jesus, "Magdala kayo mula sa mga isdang nahuli niyo ngayon." ¹¹ Umahon si Simon Pedro at binatak ang lambat papunta sa lupa na puno ng malalaking isda - isang daan *at* limampu't tatlo. At *kahit* napakarami ng mga ito ay hindi nasira ang lambat. ¹² Sinabi sa kanila ni Jesus, "Halikayo't kumain." Pero walang nagtangka sa mga alagad na tanungin Siya, "Sino *po* Kayo?" *Alam* na *nila* na Siya ang Panginoon. ¹³ Kaya lumapit si Jesus, sabay kinuha Niya ang tinapay at ibinahagi sa kanila, ganoon din sa isda. ¹⁴ Ito na ngayon ang pangatlong beses na nagpakita si Jesus sa mga alagad Niya matapos *Niyang* bumangon mula sa mga patay.

Pag-Ibig: Ang Motibasyon sa Paglilingkod

¹⁵ At nang makakain na sila ay sinabi kay Simon Pedro ni Jesus, "Simon Jonas, iniibig mo *ba* Ako higit sa mga ito?" Sinabi nito sa Kanya, "Opo, Panginoon; nakikita Niyo *po* na mahal ko *po* kayo." Sinabi Niya rito, "Pakainin mo ang Aking mga kordero." ¹⁶ Sinabi Niyang muli sa kanya sa ikalawang pagkakataon, "Simon Jonas, iniibig mo *ba* Ako?" Sinabi niya sa Kanya, "Opo, Panginoon, nakikita Niyo *po* na

mahal ko kayo ." *Sinabi Niya sa kanya, "Alagaan mo ang mga tupa Ko."* ¹⁷ Sinabi Niya sa kanya sa pangatlong pagkakataon, "Simon Jonas, mahal mo *ba* Ako?" Nasaktan na si Pedro dahil tatlong beses na Siyang nagsabi ritong, "Mahal mo *ba* Ko?" At sinabi nito sa Kanya, "Panginoon, nakikita Niyo *po* ang lahat ng bagay. Alam Niyo *po* na mahal ko Kayo." Sinabi sa kanya ni Jesus, "Pakainin mo ang mga tupa Ko. ¹⁸ Totoong-totoo ang sinasabi Ko sa iyo, noong ikaw ay bata-bata *pa*, binibihisan mo ang sarili mo at lumalakad ka saan mo *man* magustuhan. Pero kapag nagka edad ka na ay iuunat mo ang mga kamay mo at may ibang maglalagay ng damit *para* sa iyo at magdadala *sa iyo* sa lugar na di mo gustong *puntahan*." ¹⁹ Pero sinabi Niya ito bilang pahiwatig kung anung uri ng kamatayan pararangalan nito ang Diyos. At pagkasabi nito ay sinabi Niya rito, "Sumunod ka sa Akin."

Ituon ang Paningin kay Jesus

²⁰ Pero paglingon ni Pedro ay nakita niya ang alagad na malapit sa puso ni Jesus na sumusunod. Ito rin ang humiga sa dibdib Niya duon sa hapunan at nagsabing, "Panginoon, sino *po* ba ang magkakanulo sa Inyo?" ²¹ Pagkakita rito ni Pedro ay sinabi niya kay Jesus, "Panginoon, paano naman *po* siya?" ²² Sinabi sa kanya ni Jesus, "Kung gusto Ko siyang manatili hanggang sa pagdating Ko, ano *naman ito* sa iyo? Sumunod ka sa Akin." ²³ Kaya't kumalat ang salitang ito hanggang sa mga kapatiran na ang alagad na ito ay hindi mamamatay. Pero hindi sinabi sa kanya ni Jesus na hindi siya mamamatay kundi, "Kung gusto Ko siyang manatili hanggang sa pagdating Ko, ano *naman ito* sa iyo?" ²⁴ Ito ang alagad na nagpapatotoo patungkol sa mga bagay na ito at nagsulat ng mga ito. Alam rin namin na ang patotoo niya ay totoo. ²⁵ Pero marami *pa* ring ibang ginawa si Jesus na kung isusulat sila isa-isa, sa palagay ko, ang daigdig mismo ay walang paglalagyan sa *dami* ng mga librong maisusulat. Amen.

--wakas--

Personal na Panalangin

Panginoong Jesus, marami pong salamat sa iyong dakilang pag-ibig sa akin. Inalay Niyo po ang Inyong buhay para sa aking kaligtasan. Ang buhay ko ay mula po sa Inyo pati na ang lahat ng mga biyayang tinatamasa ko sa araw-araw: pamilya, mga kaibigan, aking hanap -buhay at mga ari-arian. Salamat po na Kayo po'y dumating sa lupa upang ipakita sa amin ang liwanag ng buhay. Salamat po sa Iyong mga Salita na nagdulot sa akin na maunawaan ang katotohanan. Salamat po na nais pa Ninyo akong pagpalain di lamang sa buhay na ito kundi sa buhay na darating. Salamat po na sa kabila ng lahat ng problema ng buhay, ako po'y may pag-asa dahil sa Inyong magandang plano sa akin. Nais ko pong makilala Kayo at ang inyong plano sa aking buhay. Nais ko pong sumunod sa Inyo dahil po Kayo ang tunay na Diyos at Tagapagligtas ng aking buhay. Turuan Niyo po akong magmahal, manalig at sumunod araw-araw. Patawad po, Panginoon sa aking mga pagkakamali. Tinatanggap ko po ang Inyong kapatawaran sa aking mga kasalanan. Pagpalain Niyo pa po ang aking buhay. Amen.

Pangwakas na Salita

Kaibigan, naway napagpala ka sa iyong binasa. Kung may kumento ka o katanungan tungkol sa iyong mga nabasa, kung nais mo pang makilala ang Panginoong Jesus o di kaya'y may iba ka pang personal na katanungan. Huwag mahiyang sumulat sa email na ito: malayangbiblia@gmail.com o di kaya'y tumawag/mag-text sa mga numerong ito: 0917-715-0777, at 0999-996-5100. Ang serbisyong ito ay totoo at walang bayad. Pagpalain ka ng Diyos!

Ang Kaharian ng Kalangitan by Ang Malayang Biblia is licensed under
<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Based on a work at <https://github.com/openbibles/Malayang-Biblia-Translation>.

Permissions beyond the scope of this license may be obtained by
contacting malayangbiblia@gmail.com

This work is brought to you by:

Also available on Android Devices just go to:

<https://mysword.info/>

For more info visit our website at
<https://malayangbiblia.wixsite.com/free>

